

Tiit Paaver

Vesiviljeluse EESTI-INGLISE seletav sõnaraamat

Estonian-English Glossary of Aquaculture

Kalanduse teabekeskus

Vesiviljeluse eesti-inglise
seletav sõnaraamat

Estonian-English
Glossary of Aquaculture

Tiit Paaver

Vesiviljeluse
EESTI-INGLISE
seletav sõnaraamat

Estonian-English Glossary of Aquaculture

Toimetanud: Kalle Hein
Kaanefoto: Tiit Paaver
Küljendus: Eesti Loodusfoto

Väljaandja: Kalanduse teabekeskus, 2017
www.kalateave.ee

ISBN 978-9949-9568-4-5

Sissejuhatus

Vesiviljelus (*aquaculture*) on kiiresti laienev ja arenev kalanduse haru, kus pidevalt lisandub uusi tehnoloogiaid ja nendega seotud termineid. Selle valdkonna eestikeelset oskussõnavara võib laiendada pillatult leida õpikutest, andmebaasidest ja Vikipeediast. Paraku on eestikeelsed õpikud vananenud ja neis sisalduv terminoloogia põhineb tihti venekeelsete mõistete ülevõtmisel. Vesiviljeluse terminite andmebaasi veel pole. Eestikeelset terminoloogiat vajavad aga vesiviljelust alustavad ettevõtjad, riigiametnikud, Euroopa Liidu direktiivide tõlkijad ja ajakirjanikud, Eesti Maaülikoolis, Eesti Mereakadeemias ja Järvamaa Kutsehariduskeskuses vesiviljelust õppivad üliõpilased (õppematerjalide tõlkimisel ja referaatide koostamisel) ning ka neid õpetavad õppejõud. Käesoleva sõnastiku koostamise eesmärgiks oligi koondada eesti- ja ingliskeelsed vesiviljelusterminid tõlkimist hõlbustavasse süsteemi ja anda neile sisuline seletus.

Ükski sõnastik ei saa olla entsüklopeedia, mis hõlmaks põhjalike selgitustega kogu vaadeldavat valdkonda. See kehtib ka siinse sõnastiku ja vesiviljeluse kohta, millel on kokkupuutepunkte nii bioloogiaga (nt ihtüoloogia, veekogude ökoloogia, geneetika, arengubioloogia) kui ka tehnika, veterinaarmeditsiini, söötmisteaduse, hüdrokeemia ja teiste erialadega. Seepärast sisaldab sõnastik iga termini puhul vaid vesiviljelusega seotud vasteid ja seletust, jättes kõrvale paralleeltähendused ja üldisemad mõisted. Loomulikult on vesiviljelusega seotud terminite nimekiri palju pikem siintoodust. Sõnastiku koostamisel lähtus autor oma kogemustest üliõpilaste juhendamisel ja küsimustest, mis on kogunenud algajaid kalakasvatajaid nõustades. Seetõttu sisaldab sõnastik ka palju tavalisi sõnu, mille vasteid leiab üldsõnastikest, kuid seletuse osa aitab mõista nende sisu vesiviljeluse seisukohalt. Tihti puuduvad eesti keeles ingliskeelsele terminile vastavad lühikesed väljendid ja vastupidi, mistõttu mõnikord tuli kasutada mitmesõnalisi väljendeid. Sõnastiku mõistete seletustes puuduvad vesiviljeluse tootmise praegust seisust kajastavad arvandmed, sest need muutuvad iga aastaga. Selle asemel on kasutatud üldhinnanguid, nagu „suure tähtsusega“ või „väheses mahus“.

Loodan, et sõnaraamat on abiks kõigile, kelle huvid on seotud vesiviljelusega. Tagasiside, märkused ja soovitusel, mis aitaksid sõnastikku edaspidi paremaks muuta, on igati teretulnud.

Suur tänu abi eest sõnastiku koostamisel Marje Aidile ja teistele Eesti Maaülikooli vesiviljeluse osakonna töötajatele!

Sõnastiku koostamist rahastas Euroopa Merendus- ja Kalandusfond Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi kalanduse teabekeskuse kaudu.

Tiit Paaver
Eesti Maaülikooli emeriitprofessor
Tartu, 2017

Introduction

Aquaculture is a fast developing branch of management of live resources of water environment. Its technology gets modernized continuously and new terms arise every year, while the basic terminology in biology, veterinary medicine, nutrition science etc. has remained the same during many years. In Estonia the complete dictionary of aquaculture is still missing. Old Estonian textbooks contain usually some fragments of it or are out-of-date and based on Russian terminology. However, we need in Estonia a modern Estonian-English dictionary covering opportunities of translation in both directions and explaining the essence of the terms. Certainly the students, scientists and administrators need the information for translating the Estonian terms into internationally accepted context in English. Administrators, journalists, translators of regulations of European Union also need to know the Estonian terms of the aquaculture and their essence. At the same time students, teachers and fish farmers need to know English terms and their meaning to translate articles, textbooks, regulations etc. Compiling of the dictionary was especially difficult because many terms in Estonian do not have precisely corresponding short equivalent in English, while some words in English have very broad and ambiguous meaning. Based on the experience of author in teaching aquaculture and consulting of the beginners in aquaculture, the list of terms which may be of help for reader has been assembled, although the needed number of them is much higher. The data about current aquaculture production volumes are missing from the dictionary, because they change every year.

I do hope that the dictionary will be of help for many people working in the field of aquaculture.

My sincere thanks to my colleagues in the department of aquaculture of EULS, especially to Marje Aid for help in preparing the manuscript.

The glossary was compiled in the department of aquaculture of Estonian University of Life Sciences. The glossary was financed by Fisheries Information Center from the European Maritime and Fisheries Fund.

Any suggestions or corrections considering this dictionary are welcome.

Tiit Paaver

Professor emeritus of Estonian University of Life Sciences
Tartu, 2017

märksõna, sünonüüm(id)

inglisekeelne termin, sünonüüm(id)

ladinakeelne nimetus

märksõna seletus

angerjamaim

elver

Angerja elutsükli staadium pärast klaasangerjat, kui kala keha on pigmenteerunud ja ta alustab rännet magevette.

angerjas, euroopa angerjas

eel, European eel

Id *Anguilla anguilla*

Üldisemas mõttes perekonna *Anguilla* liigid. Eestis peetakse silmas euroopa angerjat, kes on katadroomne, suure töõndusliku ja kasvatusliku tähtsusega siirdekala ning keda Eestis kasvatatakse retsirkulatsioonisüsteemis ja asustatakse järvedesse.

angersäga, aafrika säga, niiluse säga

African catfish, African sharp-tooth catfish, Nile catfish

Id *Clarias gariepinus*

Aafrikast pärit soojalembene sägalane, keda kõigetoidulisuse ja vähese hapnikunõudlikkuse (atmosfääriõhu hingamine) tõttu kasvatatakse suurtes kogustes nii looduslikes kui ka retsirkulatsioonikasvandustes.

a

absoluutne viljakus absolute fecundity	Küpsete marjaterade arv kala munasarjas.
aeraator, õhustaja aerator	Seade õhu pihustamiseks vette.
aereerimine, õhustamine aeration	Õhu mehaaniline segamine veega selle rikastamiseks hapnikuga ja vee gaasisalduse tasakaalustamiseks.
aerjalalised, kopepoodid copepods, ld <i>Copepoda</i>	Väikesed planktonvähilised, olulised kalamaimude toiduobjektid.
aeromonoosid aeromonoses	Perekonda <i>Aeromonas</i> kuuluvate bakterite tekitatavad ohtlikud kalahaigused.
afanomükoos, vähikatk crayfish plague, aphanomycosis	Oomütseedi <i>Aphanomyces astaci</i> tekitatav vähkide seenhaigus, mis on Euroopa liikidele surmav, immuunsemad Ameerika vähid kannavad seda edasi.
ahven, euraasia ahven Eurasian perch ld <i>Perca fluviatilis</i>	Euraasias, sh Eestis, laialt levinud tööndusliku tähtsusega ahvenlane. On alustatud katseid tema kasvatamiseks kalakasvandustes (ka Eestis).
akvapoonika aquaponics	Kalade ja taimede ühiskasvatamine suletud süsteemis, kus kalakasvatusrajatistest väljuv toitainerikas vesi suunatakse taimeistandusse väetisena ja pärast puhastumist tagasi kalakasvandusse.
allikas spring	Põhjavee loodusliku väljavoolu koht maapinnal. Allikavesi on aasta ringi stabiilse temperatuuriga, kuid hapnikuvaene. Seda kasutatakse väikese veetarbega kalakasvandustes, nt haudemajades.
aluseline vesi alkaline water	Vesi, mille pH on üle 7. Üle 9 ulatuv pH (nt retsirkulatsioonisüsteemides ja heitvetes) on kaladele ohtlik.
aminohape amino acid	Orgaaniline ühend, mis koosneb amino- (NH ₂) ja karboksüülrühmast (COOH). Kombineeritult pikka ahelasse ühendatuna moodustavad aminohapped valgu molekuli.
ammoniaak ammonia	Lämmastikku ja vesinikku sisaldav mürgine aine, mis kalade organismis tekib valkude lagundamisel. Vees võib esineda molekulaarsel (ammoniaak, NH ₃) ja ioonsel kujul (ammooniumioon, NH ₄ ⁺). Nendevahelist tasakaalu mõjutab vee pH.
anadroomne kala anadromous fish	Siirdekala, kelle järglased kooruvad marjast magevees ja kasvavad seal noorkalaks, veedavad täiskasvanuea meres ja pöörduvad tagasi magevette kudema (nt lõhe).
anesteetikum, uinutusaine anaesthetics	Aine (nt MS222, hinaldiin, nelgiõli, bensokaiin), mille vesilahuses kalad uinutatakse, et neid saaks käsitseda, mõõta, märgistada ja neilt uuringuteks proove võtta.
anesteseerimine, uinutamine anaesthesia	Kalade paigutamine uinutusainet sisaldavasse vette, et neid käsitsedes mitte traumeerida. Puhtasse vette viiduna kalad ärkavad.
angerja ujupõie uss eel swim bladder parasite ld <i>Anguillicoloides crassus</i>	Angerjate ujupõies parasiteerivad suured mustad ümarussid. Esinevad ka Eesti angerjatel. Ebasoovitav nimetus: <i>Anguillicola crassus</i> .

angerjamaim elver	Angerja elutsükli staadium pärast klaasangerjat, kui kala keha on pigmenteerunud ja ta alustab rännet magevette.
angerjas , euroopa angerjas eel, European eel ld <i>Anguilla anguilla</i>	Üldisemas mõttes perekonna <i>Anguilla</i> liigid. Eestis peetakse silmas euroopa angerjat, kes on katadroomne, suure töödusliku ja kasvatusliku tähtsusega siirdekala ning keda Eestis kasvatatakse retsirkulatsioonisüsteemis ja asustatakse järvedesse.
angersäga , aafrika säga, niiluse säga African catfish, African sharp-tooth catfish, Nile catfish ld <i>Clarias gariepinus</i>	Aafrikast pärit soojalembene sägalane, keda kõigetoidulisuse ja vähese hapnikunõudlikkuse (atmosfääriõhu hingamine) tõttu kasvatatakse suurtes kogustes nii looduslikes kui ka retsirkulatsioonikasvandustes.
ankurdussüsteem mooring system	Vahendite kompleks kalasumpade kinnitamiseks veekogusse (ujukid, ankrud, köied jm).
antioksidant antioxidant	Aine, mis takistab teiste ainete oksüdeerumist, nt rasvade rääsumist. Antioksidandid on nt A-, C- ja E-vitamiin, glutatioon, ubikinoon, karotenoidid jt ained, mis on olulised nii kalade ainevahetuses kui ka kalatoodete säilitamisel.
arguloos argulosis	Kalatäi <i>Argulus foliaceus</i> tekitatav nahakahjustus.
arktika paalia Arctic char, Arctic charr ld <i>Salvelinus alpinus</i>	Külmaveeline põhjapoolkeral elav lõhelane. Hinnatud kalastuse ja kalakasvatuse objekt Põhjamaades ja mägijärvedes. Eestis kasvatatakse väheses koguses. Ebasoovitav nimetus: mägihõrnas, alpi hõrnas.
arteesia vesi artesian water, artesian groundwater	Maakoore kihtide vahel surve all olev põhjavesi, mis maapinnale avanemise kohtades välja voolab.
asendamatu aminohape essential amino acid	Aminohape, mida kala organism ei sünteesi ja peab saama toidust (nt metioniin, lüsiin).
asendamatu rasvhape essential fatty acid	Rasvhape, mida kala organism ei sünteesi ja peab saama toidust (nt alfa-linoleenhape ja linoalhape).
asenduskalad replacement fish	Kalakasvanduse kalad, kes valitakse noorkalade seast ja kasvatatakse suguküpsuks, et nendega vajaduse korral asendada vanuse tõttu või mingil muul põhjusel sugukarjast välja langenud sugukalu. Ebasoovitav termin: remontkalad.
astaksantiin astaxanthin	Punane värvaine e pigment (karotenoid), mis sisaldub lõhelaste looduslikus toidus (vähilistes) ja mille sünteetilist vormi kasutatakse lõhelaste kasvatuses söödalisandina, et kala liha punaseks muuta.
asustamine stocking	Kalade jt veeorganismide laskmine veekogudesse; kasutatakse ka kalakasvatuse taastootmise tähenduses. Ebasoovitav termin: taasasustamine.
asustustihedus density, stocking density	Kalade arv või mass kalakasvatuse rajatise (tiigi, basseini) pinna- või ruumalaühiku kohta. Ebasoovitav termin: paigutustihedus.

atlandi lõhe Atlantic salmon ld <i>Salmo salar</i>	Anadroomne Atlandi ookeani vesikonna, sh Läänemere lõhelane, keda kasvatatakse kaubakalaks jahedaveelistes meredes (Norras, Tšiilis, Šotimaal). Hinnatud tööndusliku ja sportliku püügi objekt. Eestis kasvatatakse noorkalu looduslike vete lõhevaru taastamiseks.
austriid oysters ld <i>Ostreidae</i>	Austerkarplaste <i>Ostreidae</i> üldnimetus. Väärtuslikdelikatess; kasvatatakse limusekasvandustes (söödav auster <i>Ostrea edulis</i> , virgii- nia hiidauster <i>Crassostrea virginica</i> , suur hiidauster <i>Crassostrea gigas</i> jt) või püütakse loodusest.
automaatsöötja, sööda- automaat automatic feeder	Söötmissüsteem, mis annab kasvanduse kaladele arvuti või kellamehhanismi programmi järgi vajalikul ajal ja piisavas koguses sööta. Jaotusmehhanism võib olla tehniliselt lahenduselt väga mitmesugune (ketas, trummel, puhur vm).
avamere vesiviljelus offshore mariculture, offshore aquaculture	Meres rannikust kaugel paiknevates rajatistes, kalade puhul sum- pades toimuv vesiviljelus. Ebasoovitav termin: avaveeline vesi- viljelus.
b	
bakteriaalne neeruhaigus, renibakterioos bacterial kidney disease (BKD) ld <i>Renibacterium salmoniarum</i>	Ohtlik lõhelaste neerusid kahjustav bakteriaalhaigus, mille puhul neerud on turses ja esineb siseelundite nekroos.
barramundi barramundi, Asian seabass, giant perch, ld <i>Lates calcarifer</i>	Troopilistes veekogudes elav suurekasuline ahvenlane. Jaheda- mas kliimas kasvatatakse retsirkulatsioonikasvandustes. Eestis on temaga tehtud üksikuid kasvatamiskatseid.
bassein tank, trough, basin	Üldnimetus väga mitmesuguste kalakasvatustlike rajatiste kohta, millele on iseloomulik tehismaterjalist (betoonist, terasest, plas- tist) konstruktsioon, tiikidega võrreldes suur vee läbivool ja väike pindala (mõõdetakse m ² - või m ³ -tes). Kuju võib olla ümmargune või hulknurkne.
beluuga beluga sturgeon ld <i>Huso huso</i>	Väga suure kasvuga (kuni 1000 kg) väärtuslik Musta ja Kaspia mere vesikonnas elav ohustatud tuurlane. Kasvatatakse noorka- lana varu suurendamiseks ja populatsiooni säilitamiseks, väheses mahus ka kalakasvandustes kaubakalaks. Aeg-ajalt on teda peet- tud ka Eesti kasvandustes.
bensalkooniumkloriid benzalconium chloride	Kalakasvatustes kasutatav desoaine.
bensokaiin benzocaine	Kalade uinutusaine.
bentos benthos	Veekogu põhjal või põhjasettes elavad selgrootud. Oluline kalade toit, sh kalatiikides.
bester bester ld <i>Huso huso</i> × <i>Acipenser ruthenus</i>	Tuurlaste beluuga ja sterleti hübriid. Pärinud beluugalt kiire kas- vu, sterletilt kiire sugulise küpsemise. Loodud algselt Venemaal, kus teda kalakasvandustes ka kasvatatakse. Eestis on teda kasva- tatud väikeses mahus.

biofilter , biopuhasti biofilter	Suletud süsteemiga kalakasvanduse puhastussüsteemi oluline lüli, kus toimub kaladele mürgiste lämmastikuühendite (ammoniaagi) lagundamine vähem toksilisteks aineteks (nitritid, nitraadid).
biofiltri tugimaterjal , biofiltri tugielement biofilter media	Biofiltris sisalduvad suure eripinnaga poorsed materjalid, mille kasvab lämmastikuühendeid lagundavatest bakteritest biokile. Ebasoovitav termin: filterelement.
biogeenid biogens	Veekogus sisalduvad taimedele vajalikud toitained (eeskätt lämmastiku- ja fosforiühendid), mille üleküllus põhjustab veekogu eutrofeerumist ja veetaimede vohamist.
bioohje biocontainment	Meetmed, mida kasutatakse kalakasvandustes haiguste tõrjeks.
biokeemiline hapnikutarve biochemical oxygen demand (BOD)	Vees sisalduva orgaanilise aine lagundamiseks vajalik hapniku kogus milligrammides. Mõõdetakse viis või seitse päeva kestnud katse järel.
biokile biological film	Biofiltri tugimaterjalile bakteritest moodustuv pealiskasv. Põhilised lämmastikuühendeid lagundavad bakterid selles on <i>Nitrosomonas</i> ja <i>Nitrobacter</i> .
biolodu biological marsh	Vee puhastamiseks kasutatav rohke taimestikuga märgala, kuhu juhitakse kalakasvanduse toitainerikas heitvesi ja kus taimed suurema osa toitaineid ära tarvitavad.
biomanipulatsioon biomanipulation	Veekogude tervendamine bioloogiliste võtetega (nt röövkalade arvukuse suurendamisega) kalakoosluse ja toiduahela reguleerimise teel.
biomass biomass	Veeorganismide kogumass veekogus väljendatuna pindala- või ruumalaühiku kohta.
biomelioratsioon biomelioration	Röövkalade asustamine veekogudesse (nt kalatiikidesse) prügi- kala arvukuse vähendamiseks.
biotiik biological cleaning pond	Veekogu, kus toimub heitvee bioloogiline puhastus.
bioturvalisus biosecurity	Meetmete kompleks (sh karantiin) nakkavate kalahaiguste leviku ärahoidmiseks.
c, d	
Clarki tüsedusindeks Clark's condition factor	Kala keha massi ja pikkuse suhet iseloomustav näitaja. Arvutatakse valemi $C = W \times 100 / TL^3$ järgi, kus W on kaal grammides ja TL täispikkus sentimeetrites.
daktülogüroos dactylogyrosis	Imiusside <i>Dactylogyrus</i> sp. tekitatav kalade parasitaarhaigus, kahjustab eeskätt lõpuseid.
degaseerimine degassing	Vee gaasisalduse (CO_2 , N_2) normaliseerimine õhustamise teel.
dekapsuleerimine decapsulation	Soolavähikese püsimunade kesta eemaldamine enne nende edasi- kasvatamist kalasöödaks.
denitrifikatsioon denitrification	Nitraatlämmastiku redutseerimine molekulaarse lämmastikuni denitrifitseerivate bakterite toimel anaeroobses keskkonnas.

desinfitseerimine disinfection	Haigustekitajate hävitamine vesiviljelusrajatistest, töövahenditelt ja veeorganismide kehapinnalt kemikaalide abil.
desoaine , desinfitseerimisaine disinfectant	Aine, mida kasutatakse haigustekitajate hävitamiseks kalakasvatuserajadest, -seadmetest või kaladelt (nt vesinikperoksiid, malahhiitroheline, kloramiin T, jodofoorid, Virkon S jt).
diadroomne kala , siirdekala diadromous fish	Kalad, kelle elutsükkel (paljunemine ja toitumine) koosneb mage- ja mereveelisest perioodist ning kes sooritavad nende keskkondade vahel rändeid.
diapaus diapause	Arengu- ja kasvupaus parasvöötme vähilistel jaheda vee perioodil, vajalik paljunemistsükli toimumiseks.
difüllobotriosis , laiusstõbi diphyllobothriasis	Inimese parasitaarhaigus; seda põhjustab laius, mis levib tema vaheperemeheks olevate kalade söömise kaudu.
diplostomoos diplostomosis, eye fluke	Kalade silmas parasiteeriva imiussi <i>Diplostomus</i> sp. metatserkariide tekitatav silmaläätse hägustumine ja nahakahjustus.
D-lõpuline kiirvoolukanal D-ended raceway	Kanalikujuline piklik läbivooluga kalakasvatuserajatis, mille otsad on ümardatud.
e	
edasikasvatus ongrowing	Noorkalade kasvatamine turustussuuruseni.
eelvastne alevin	Kalade arengustaadium marjaterast koorumisest ujuma tõusmise ja aktiivse toitumiseni. Eelvastsed ei liigu ja kasvavad rebukoti toiduvaru arvel ning nende kehaehitus pole välja kujunenud.
ekstensiivne vesiviljelus extensive aquaculture	Vesiviljeluse tehnoloogia, mida iseloomustab vähene keskkonnaningimuste reguleerimine, suur sõltuvus ilmastikust ja loodusliku vee kvaliteedist, vähene tehnoloogiliste seadmete kasutamine, väikesed tootmiskulud, väike asustustihedus ja väike saagikus (alla 500 kg/ha).
ekstrudeerimine extruding	Kalasööda valmistamine koostisainete segu aurustamiseks, läbi sõela pressimise, õli lisamise ja vaakumis jahutamise teel.
elekterpüük electrical fishing	Kalade ja vähiliste püük, mille juures loomade uimastamiseks või püümisel kasutatakse elektrivoolu. Enamasti kasutatakse alalisvooluimpulsse, aga ka vahelduvvoolu. Oluline vahend katsepüükide tegemisel. Ebasoovitav termin: elektripüük.
ellujäävus survival rate	Teatud perioodil (nt aasta või kasvuperioodi jooksul) ellu jäänud kalade osa (%) algsest kalade arvust. Vastand on kadu (<i>loss</i>), s.t samal perioodil hukkunud kalade suhtarv. Ebasoovitav termin: ellujäävus, elulemus, elulisus.
elus geenipank live gene bank	Kalakasvanduses peetav ohustatud kalaliigi sugukari, mida kasutatakse ohustatud liikide looduslike populatsioonide või tõugude säilitamise ja paljundamise eesmärgil.
eluskalaauto live fish car	Elusate kalade transpordiks kasutatav veovahend.
elussööt live food	Vesiviljeluses kalade noorjärkude söötmiseks kasutatavad väikesed veeorganismid (keriloomad, vesikirbulised, soolavähikesed).

elussünnitaja kala , ovovivi-paarne kala ovoviviparous fish	Kala, kelle mari viljastatakse ja areneb kehasiseselt (nt emakala; akvaariumikalad, nt gupid). Sünnivad koorunud ja ujumisvõimelised vastsed.
emane kala female fish	Kala, kellel on emassugunäärmed (mari).
enrofloksatsiin enrofloxacin	Kalade bakteriaalhaiguste raviks kasutatav antibiootikum.
erikasvukiirus specific growth rate (SGR)	Kalade suurusest sõltumatu päevase juurdekasvu suhtnäitaja. Arvutatakse valemi $[(\ln W_2 - \ln W_1) / (t_2 - t_1) \times 100]$ järgi, kus W_2 on kala mass perioodi t_2 lõpul ja W_1 mass perioodi t_1 algul; t antakse päevades, W grammides.
eripind specific surface	Biofiltri tugimaterjali biokilega kaetud pindala materjali massiühiku kohta (m^2/g). Näitab biofiltri potentsiaalset puhastusvõimet.
esmamüüghind farm gate price	Tootmiskohas müüdava kala hind ilma transpordi ja edasise käitlemise kuludeta.
ettekasvatamine , järelkasvatamine juvenile grow-out before stocking	Kalavaru suurendamiseks looduses lastavate kalade kasvatamine vastsest suuremaks enne nende asustamist. Järelkasvatamine tähendab noorkalade kasvatamist pärast vastsete koorumist.
euroopa säga , säga European catfish, wels, wels catfish, sheatfish Id <i>Silurus glanis</i>	Suur röövtoiduline sägalane. Kasvatatakse Kesk-Euroopas tiikides. Eesti looduses on haruldane ja looduskaitse all.
eutrofeerumine eutrophication	Veekogu toitainesisalduse suurenemine, mis toob kaasa vetikate ja suurtaimede vohamise, mudastumise, vee kvaliteedi (hapniku-režiimi) halvenemise ja kalastiku muutumise. Seda võib soodustada intensiivse kalakasvatuse heitvee sattumine veekogusse.
f	
feminiseerimine feminization	Kalade muutmine emaseks varase arengujärgu töötlemise teel emassuguhormoonidega enne kalade soo väljakujunemist.
filee fillet	Töödeldud kalast sisuste, pea, selgroo, tavaliselt ka uimede ja soomuste, mõnikord ka naha (nahastatud filee) eemaldamise järel saadav toode.
flavobakterioosid flavobacteriosis	Rühm perekonna <i>Flavobacterium</i> bakterite põhjustatavaid lõhelaste haigusi, mis tekitavad kalakasvandustes suurt kahju. Sümptomid on bakteriliigiti erinevad. Ebasoovitav termin: fleksibakterioos, fleksi.
forell trout	Paljude Atlandi ja Vaikse ookeani lõhelaste, eeskätt liikide <i>Salmo trutta</i> ja <i>Oncorhynchus mykiss</i> üldnimetus. Kasutatakse tihti paiksete vormide kohta (jõforell), siirdevormi (meriforell) märgitakse eraldi nimetusega. Turustamisel peetakse forelli all enamasti silmas portsjonsuuruses kala.
formaliin formaline	Formaldehüüdi CH_2O 37% vesilahus, kasutatakse kalade nahaparasitide hävitamiseks.

Fultoni tüsedusindeks Fulton's condition factor	Kalade pikkuse ja kaalu suhtnäitaja, arvutatakse valemi $F = W \times 100 / Sl^3$ järgi, kus W on kaal grammides ja Sl standardpikkus sentimeetrites.
furunkuloos furunculosis	<i>Aeromonas salmonicida</i> põhjustatud ohtlik lõhelaste bakteriaalhaigus. Sümptomiteks on mädased paised ja haavandid lihastes, soole hüperemia, punane kõht.
fütoplankton phytoplankton	Vees hõljuvad mikrovetikad. Põhjustab massilise esinemise korral vee „õitsemist“. Mõnede tiigikalade (nt pakslau) toit.
g	
gaasimullahaigus gas bubble disease	Vees sisalduvate gaaside (lämmastik, hapnik) osarõhu järsul langetamisel tekkiv kalade haigus. Kala kudedes tekivad nahaalused ja silmades punnasilmsusena avalduvad gaasimullid.
geenitriiv genetic drift, random genetic drift	Populatsiooni geneetilise struktuuri muutumine väikese arvukuse korral, kui juhuslikud kõrvalekalded muudavad geenisagedust. Põhjustab populatsioonide geneetilist diferentseerumist ja vaesumist.
geneetiline pudelikael genetic bottleneck	Järglasi andvate vanemorganismide arvukuse järsu kahanemise (nt paljundamiseks kasutatavate kalade vanemate väikese arvu või ebaõnnestunud paljunemise) tõttu järgmistes põlvkondades tekkinud geneetilise muutlikkuse kadu.
geneetiliselt modifitseeritud organism , geenmuundatud organism genetically modified organism (GMO)	Geneetilise manipulatsiooni teel loodud parandatud tootmisomadustega loomatõug või taimesort (nt kalatõug, mille genoomi on kasvu kiirendamiseks lisatud kasvuhormooni geen).
geomembraan geomembrane	Plastist vettpidav kangas, mis tiigi põhja paigaldatuna hoiab ära vee väljaimbumise ja takistab ebasoovitava veetaimestiku kasvu.
glasuurimine glazing	Külmutatud kala katmine õhukese jääkihiga kuivamise ja rasvade rääsumise vältimiseks pikaajalisel säilitamisel.
gonaad , sugunäär gonad	Kalade emas- ja isassuguorganite üldnimetus.
gonadotropiin gonadotropine	Ovulatsiooni ja spermide küpsemist stimuleeriv hüpofüüsihormoon. Kasutatakse kalakasvatases kunstlikul paljundamisel.
gonadotropiini vallandav hormoon gonadotropine releasing hormone (GnRH)	Hüpotalamuses toodetav hormoon, mis stimuleerib gonadotropiini vallandumist hüpofüüsist.
graanul , pellet pellet, granule	Ekstrudeerimise teel toodetud kuivisööda osake. Söödatootjad nimetavad ebakorrapäraseid osakesi graanuliteks ja silindrilisi, sõelast läbi pressitud osakesi pelletiteks.
günogenees gynogenesis	Partenogeneetilise sigimise viis, ainult emase isendi genoomiga järglaste saamine. Eestis esineb nt günogeneetiline hõbekoger.
gürodaktüloos gyrodactylosis	Ainupõlvsete usside tekitatav parasitaarhaigus. Eriti ohtlik on liik <i>Gyrodactylus salaris</i> mõnede lõhelastele, eeskätt atlandi lõhele. Kahjustab lõpuseid, uimesid ja nahka.

h

haavand ulcer	Koepinna põletikuline ja nekrootiline kahjustus.
haigus kandja disease carrier	Organism, mis kannab ja levitab haigustekitajaid ise oluliselt haigestumata.
haigus kolle lesion	Patoloogia või trauma tagajärjel tekkinud lokaalne koekahjustus.
haigus puhang disease outbreak	Ootamatu massiline kalade haigestumine.
haju speegelkarpkala mirror carp	Karpkala, kelle kehal paiknevad hajusalt suured soomused ja osa nahka on paljas. Genotüüp snnn.
hapnikuga rikastamine oxygenation	Kalakasvanduses kasutatava vee hapnikusisalduse suurendamine puhta hapniku pihustamisega vette.
hapnikukasutus oxygen consumption	Hapnikukogus, mille veeloomad hingamiseks ära kasutavad.
hapnikumõõtur , oksümeeter oxygen meter	Vees lahustunud hapniku sisaldust mõõtev seade.
hapnikutarve oxygen demand, oxygen requirement	Kalade elutegevuseks vajalik hapnikusisaldus vees. Kalakasvatustes liikide juurdekasvuks vajalik piirmäär.
hapnikuvaegus , hapnikupuudus anoxia, oxygen deficiency	Veeloomadele vajaliku hapniku liiga väike sisaldus vees.
happeline vesi acid water	Vesi, mille pH on alla 7; looduses nt rabavesi. Suletud süsteemiga kalakasvanduses võib tekkida CO ₂ kõrge kontsentratsiooni korral. Väga happeline vesi on veeloomadele ohtlik.
hargipikkus , Smitti pikkus fork length	Kala pikkus ninamikust sabauime väljalõikeni, lühend <i>Fl</i> .
haudeaparaat , inkubaator incubator	Seade, kus viljastatud kalamari areneb läbivoolavas vees. Tüübilt võib olla horisontaalne või vertikaalne.
haudekast egg basket	Horisontaalses haudeaparaadis paiknev võreseinaga kast, mille põhjas on õhukese kihina arenev mari. Ebasoovitav termin: haudekorv.
hauderenn hatchery trough	Horisontaalse haudeaparaadi tüüp. Piklik madal läbivooluga bassein, kus horisontaalselt üksteise järel reas paiknevad hauderestid või -kastid.
hautamine , inkubeerimine incubation	Viljastatud kalamarja hoidmine haudeaparaadis kuni vastsete koorumiseni.
hautamisaeg incubation time	Aeg, mille vältel viljastatud kalamarjas areneb loode kooruvaks eelvastseks. Oleneb tugevasti temperatuurist.
heide effluent	Kalakasvanduse väljavooluvees sisalduvad kahjulikud või nende loodusliku sisaldusega võrreldes liigses kontsentratsioonis esinevad ained.

heitvee puhastuslaguun sewage lagoon	Taimestikurikas veekogu, kuhu puhastamiseks suunatakse kalakasvanduse heitvesi, et taimed omastaksid selles sisalduvad toitained.
heitvesi wastewater, discharged waste water	Kalakasvandusest välja voolav saasteainerikas vesi.
heljum suspended solids	Vees heljuvad väikesed tahked osakesed, mille sisaldust kasutatakse keskkonnasaastuse näitajana. Ebasoovitatav termin: hõljuvaine.
helmeskate breeding tubercles	Suguküpsete kalade (eriti isaste karpkalalaste) nahal kudemisajal tekkivad naastud, mis muudavad kala karedaks.
hermafrodiit hermaphrodite	Kala, kellel on nii isas- kui ka emassuguorganid.
heteroos heterosis	Geneetilistelt omadustelt erinevate isendite ristamisel tekkiv efekt, kui järglased ületavad mingite kasulike omaduste poolest oma vanemaid. Seejuures võivad nad olla viljatud.
hilodonelloos chilodonellosis	Ripslooma <i>Chilodonella</i> tekitatav kalade nahakahjustusena avalduv haigus.
hingamine respiration	Väliskeskkonnast pärineva molekulaarse hapniku viimine organismi rakkudesse ja biokeemilistes oksüdatsiooniprotsessides vabaneva CO ₂ väljutamine organismist. Veeorganismid tarvivad hingates ära vees lahustunud hapniku ning võivad jääda hapnikupuudusse.
homing, koduinstinkt homing	Siirdekalade instinkt minna kudema samasse kohta, kus nad ise marjaterast koorusid ja maimuna üles kasvasid.
horisontaalne haudeaparaat horizontal incubator	Haudeaparaat, milles marjaterad inkubeeruvad horisontaalselt üksteise järele paigutatud anumaid läbivas veevoolus.
huntahven sea bass, ld <i>Dicentrarchus labrax</i>	Ahvenlane. Vahemere maade kalakasvatuse tähtsamaid objekte.
hõbeangerjas, rändangerjas silver eel	Mage- või riimveest ookeani kudemisrändel olev suguküps angerjas. Iseloomulik on must selg, hõbedane kõht ja liha suur rasvasisaldus.
hägusus turbidity	Vee vähene läbipaistvus muda ja mikroorganismide suure sisalduse tõttu.
hübriid hybrid	Eri liiki kalade ristand.
hüpfüüsimine hypophyztion	Hüpfüüsi suspensiooni süstimine suguküpsete kalade lihastesse sugurakkude lõpliku valmimise stimuleerimiseks.
hüpfüüs, ajuripats pituitary gland, hypophysis	Aju (hüpotalamuse) all olev sisenõrenääre, mis eritab suguproduktide arengut stimuleerivaid hormone.
hüpotalamus hypothalamus	Endokriinsüsteemi tegevust, eeskätt hüpfüüsi talitlust koordineeriv sisenõrenääre.

i, j

ihüobodoos ichthyobodosis	Ainurakse viburlooma <i>Ichthyobodo necatrix</i> tekitatav kalade, eeskätt noorkalade haigus, mille puhul nahal esinevad epiteelikaljustused ja katt. Ebasoovitav termin: kostioos, <i>Costia necatrix</i> .
ihüoftirioos, valgetäpihaigus ichthyophthiriosis, freshwater white spot disease	Ripslooma <i>Ichthyophthirius multifiliis</i> tekitatav laialt levinud kalade ohtlik haigus, põhjustab ravi hilinemise korral suurt kahju. Väljendub valgete täppidena kalade nahal epiteeli all.
ihüoloogia, kalade bioloogia ichthyology, fish biology	Kalade uurimisega tegelev teadusharu.
ilukalad ornamental fish	Värvilised ja muudetud kehakujuga kalad, keda peetakse tiikides nende ilu tõttu (nt koi, kuldkala).
imbumine seepage	Vee tungimine läbi pinnasekihtide, sh läbi kalakasvatuse rajatiste seinte ja põhja. Tugeva väljaimbumise korral on veekulu kalakasvatuseks liiga suur.
inbriiding, sugulusristamine inbreeding	Lähisugulaste omavaheline ristamine. Kasutatakse tõuaretuses vanemate kasulike omaduste levitamiseks järglastele. Sellega võib aga kaasneda mandumine e inbriidingdepressioon (väärarendud, halvemad tootmisomadused).
indutseeritud kudemine induced spawning	Hormoonide süstimise abil stimuleeritud kudemine.
integreeritud kalakasvatus integrated agriculture-aquaculture	Kombineeritud kala- ja taimekasvatus. Kalu kasvatatakse taimekasvatuse rajatistes ja kalade ainevahetusjääke kasutatakse taimeväetamiseks.
intensiivne kalakasvatus intensive fish farming	Kalade kasvatamine kunstrajatistes, kus asustustihedus on suur ja veeparameetrid (temperatuur, hapnikusisaldus) reguleeritavad ning kalu pidevalt söödetakse ja vajaduse korral ravitakse.
introtutseeritud liik introduced species	Teatud piirkonda (veekogusse, vesikonda, riiki) sissetoodud (kala)liik.
isu järgi söötmine feeding <i>ad libitum</i>	Kalade söötmine söödakogusega, mille saamisel kalad lõpetavad ise toitumise.
isu täis saamine, küllastumine satiation	Küllastustunde tekkimine isu järgi söötmisel.
jahedaveelised kalad coolwater fish	Kalad, kes koevad alla 12 °C vees ja kasvavad alla 18 °C vees, kuid ei talu hästi üle 20 °C vett (lõhe, vikerforell).
jahutamine chilling	Töödeldava kala jahutamine jää sulamistemperatuurini.
jersinioos, punasuuhaigus enteric redmouth disease (ERM)	<i>Yersinia ruckeri</i> põhjustatud ohtlik lõhelaste bakteriaalhaigus. Sümptomiteks on suu punetus, septitseemia, letargia ja verevalumid. Eestis on olnud üksikuid juhtumeid.
jodofoorid iodine	Joodi sisaldavad desoained (Actomar, Bufodine). Kasutatakse peamiselt marja desinfitseerimisel.
juurdekasv, massi-iive weight gain	Kasvatatava kala kehamassi suurenemine ajaühikus.

jõeforell brown trout	Liigi <i>Salmo trutta</i> paikne mageveevorm. Populaarne õngitsemiskala. Eestis kasvatati teda tiigikalana 20. sajandi algul. Hiljem on toodetud noorkalu veekogude rikastamiseks.
jälgitavus traceability	Kalatoodete turustusahela („tiigist taldrikule“) kõigi lülide kontrollitavus.
jämepea bighead carp Id <i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	Zooplanktonist toituv Ida-Aasiast pärit karpkalalane, keda kasvatatakse polükultuuris koos pakslauba ja valgeamuuriga. Maailma kalakasvatuse tähtsamaid objekte. Ebasoovitav termin: kirju pakslaup, <i>Aristichthys nobilis</i> .
jääkained residues	Kehavõõrad ained, k.a ainevahetusjäätised, mis kogunevad kalasse kas tootumise tagajärjel või teadlikul töötlemisel kemikaalidega.
k	
kaaviar caviar	Delikatessina kaubastatav tuurlaste musta värvi soolatud mari. Laiemas tähenduses kulinaarselt kasutatav kalamari, nt soolatud punane kalamari (lõhekaaviar), siiglaste, hauglaste jt mari. Ebasoovitav termin: kalamari.
kahe väljavooluga bassein dual outflow tank, dual drainage tank	Kalakasvatusbassein, millest põhja kogunenud sette saab peaväljavoolust eraldi torustiku kaudu välja lasta.
kahv dipnet	Varre otsas olevale puit- või metallvõrule kinnitatud väike võrk-kott kalade ammutamiseks basseinist või püümisest.
kalad fishes	Vees elavad kõigusoojased alamad selgroogsed (sh sõõrsuud ja süstikkalalased), üle 25 000 liigi. Eestis leidub ligikaudu 80 liiki. Sama liiki kalade kohta kasutatakse mitmuse vormi <i>fish</i> , mitme liigi puhul <i>fishes</i> .
kalade kudumine spawning	Kalade marja ja niisa heitmine vette. Emased koevad marja veekogu ülakihtidesse, taimedele või veekogu põhja ning isased paiskavad samal ajal marjateradele seemnevedelikku (niiska).
kalade hukkumine fish kill	Kalade järsk massiline suremine hapnikupuuduse, mürgiste ainete sisalduse suurenemise vm ebasoodsate keskkonnatingimuste tõttu.
kalahaudemaja hatchery	Kalakasvatuse hoone, kus toimub kalade paljundamine, kalamarja hautamine ja varaste noorjärede kasvatamine.
kalajahu fish meal	Peamiselt väikestest väheväärtuslikest merekaladest tehtud jahu, mida kasutatakse kalasööda olulise komponendina.
kalakasvandus fish farm	Rajatiste kompleks (ja ka seda omav ettevõtte), kus kasvatatakse kalu.
kalakasvatuse fish farming, pisciculture, fish rearing, fish culture	Vesiviljeluse haru, mis tegeleb kalade (<i>finfish</i>) kasvatamisega inimese loodud ja kontrollitavates tingimustes vähemalt mingi perioodi jooksul nende elutsüklist.
kalakasvatuse heitvesi fish farming waste water, discharge water	Kalakasvatusest väljavoolav vesi, mis sisaldab sõnnikut ja lahustunud biogeenseid aineid.

kalakasvatustlik taastootmine, kalavaru kunstlik taastootmine artificial stocking, restocking	Kalakasvanduses üleskasvatatud noorkalade asustamine veekogusse kalavaru suurendamiseks või ohustatud kalaliigi arvukuse säilitamiseks. Ebasoovitav termin: taasasustamine.
kalamaim fingerling	Kalade arengujärk soomuskatte tekkimisest esimese kasvuvuue teise pooleni (Eestis tinglikult 1. augustini).
kalamari fish eggs, roe	Kalade munasari ja selles sisalduvad munarakud e marjaterad.
kalamarja hautamine egg incubation	Viljastatud marjaterade hoidmine haudeaparaadis kuni vastsete koorumiseni.
kalamürk fish poison, piscicide	Mürk, mida kasutatakse ebasoovitava kala kõrvaldamiseks veekogust.
kalandus fishery, fisheries	Majandusharu, mis tegeleb kalapüügi ja -töötlemisega.
kalaparv fish school	Tihedalt koos ujuvate ja ühiselt käituvate ühevanuste kalade kogum.
kalapump, kalatõstuk fish pump	Seade, mille abil saab püütud või kasvatatud kalu koos veega püünisest või tiigist ümber paigutada (nt vaakumpump, tigutõstuk).
kalapääs, kalakäik fish pass, fishway	Rajatis, mis võimaldab rändavatel kaladel vooluveekogus ületada takistusi, peamiselt inimese rajatud paise (nt kalatrepp).
kalapüügivahendid, kalapüünised fishing gear	Püügiviisi järgi jagatakse kurn-, traal-, nakke-, löks- ja õngpüünisteks ning valguse, elektrivoolu jt bioloogilise toimega ärritite kasutamisel põhinevateks kalapüünisteks.
kalasorteer, kala sorteerimise seade fish grader	Seade kasvatatud kalade jagamiseks suuruse järgi rühmadesse ja nende eraldi ümberpaigutamiseks. Tavaliselt kindla vahega paiknevatest pulkadest või liistudest põhjaga anum.
kalasööt fish feed	Töödeldud või töötlemata söödavad taimsed ja loomsed tooted, mida kasutatakse vesiviljeluses veeorganismide söötmiseks.
kalatrepp fish ladder	Astmeliselt ühendatud veemahutitest koosnev ehitis, mis võimaldab kaladel liikuda üle vooluvees oleva takistuse (paisu, joa). Üks kalapääsu tehnilisi lahendusi.
kalaturism fishing tourism	Giidi juhendamisel toimuv tasuline harrastuskalapüük. Eestis kasutatakse kitsamas mõttes kalakasvanduses kasvatatud ja külastajatele püüdmiseks tiiki asustatud kalade tasulise püügi tähenduses (vt tiigiturism).
kalatäi fish louse, ld <i>Argulus foliaceus</i>	Mageveekalade nahal parasitääriv vähiline, põhjustab arguloosi.
kalavaru fish stock	Veekogus olev kalade kogum; kitsamas tähenduses püügiks kasutatav osa sellest.
kalavastsed fish fry	Üldnimetus kala varaste elujärgkude kohta marjaterast koorumisest kuni maimuks kujunemiseni, k.a eelvastsed.
kalavedu fish transfer, fish transportation	Eluskalade üleviimine ühest veekogust (kalakasvandusest) teise või turustamisele.

kalaveo konteiner transfer tank	Veekindel, enamasti plastist ja tavaliselt aeraatori või hapniku-pihustiga varustatud, termiliselt isoleeritud ning väljavoolutoruga anum.
kalaõli fish oil	Peamiselt väikestest väheväärtuslikest merekaladest eraldatud õli, mida kasutatakse vesiviljeluses kalasööda tähtsa komponendina.
kammeljas turbot ld <i>Scophthalmus maximus</i>	Röövtoidualine lestlane, kasvatatakse enim Hispaanias. Eestis esineb looduslikult meres. Ebasoovitatav nimetus: <i>Psetta maxima</i> , <i>Rhombus maximus</i> .
kammkarbid scallops	Perekonda <i>Pecten</i> kuuluvad söödavad limused, tähtsad püügi- ja vesiviljeluse objektid.
kannibalism cannibalism	Oma liigikaaslaste söömine. Vesiviljeluses takistab röövkalade asustustiheduse suurendamist ja tingib sorteerimisvajaduse.
kantaksantiin canthaxanthin	Kergelt kollaka tooniga punane karotenoid, mida kasutatakse lõhelaste söödalisandina kalalihale punase värvuse andmiseks.
karantiin quarantine	Kalade lühiajaline pidamine isoleeritud rajatistes, et eraldada haiguskandjaga nakatunud kalad tervetest või kontrollida sissetoodavat kala haigustekitajate suhtes.
karantiiniitiik quarantine pond	Teistest isoleeritud veevarustusega tiik, kuhu mõneks ajaks paigutatakse kalakasvandusse sissetoodud kalad, et olla kindel nakkusohu puudumises.
karbid bivalves, shellfish	Kahest poolmest koosneva kojaga limused. Paljusid (austrid, rannakarbid, kammkarbid) kasvatatakse suures koguses inimtoiduks ja peetakse delikatessiks. Ebasoovitatav nimetus: koorikloomad.
karjatamine ranching	Kasvanduses üleskasvatatud noorkalade laskmine looduslikku vette eesmärgiga nad suureks kasvanult tagasi püüda.
karotenoidid, karotinoidid carotenoids	Lõhelaste kasvatuses olulise kvaliteedinäitaja, liha punasuse tagavad värvained. Looduslikult pärinevad vähilistest toiduobjektidest, vesiviljeluses kasutatakse tänapäeval peamiselt sünteetilisi analooge. Kaladele olulised A-vitamiini prekursorid.
karpkala common carp, carp ld <i>Cyprinus carpio</i>	Looduslikult Musta ja Kaspia mere vesikonnas ning Vaikse ookeani äärsetes vetes (Hiina, Indohiina) esinev karpkalalane. Maaailma olulisimaid kalakasvatuse objekte, esimene inimese kodustatud kala. Eestisse kalakasvatuseks sissetoodud kala.
karpkalade kevadvireemia spring viraemia of carp (SVC)	Rabdoviiruse <i>Rhabdovirus carpio</i> põhjustatud ohtlik karpkala haigus, mille tagajärjeks on suur suremus. Väljendub verevalu-mite, astsiidi, punnsilmsuse, nahahaavanditena.
karpkalalased cyprinids ld <i>Cyprinidae</i>	Kalade sugukond, kuhu kuulub palju tähtsaid kalakasvatuse objekte (karpkala, pakslaup, jämepea, valgeamuur jt). Eesti kala-faunas kõige arvukamalt esindatud sugukond.
kastutusvaksineerimine immersion vaccination	Kalade vaksineerimine nende lühiajalise vaktsiini sisaldavasse vette kastmise teel.
kasutatav energia net energy	Pärast soojusena eraldunud energiat sööda metaboliseeritavast energiast kala poolt kasutatav osa.
kasvuhormoon, somatotropiin growth hormone	Kalade kasvu reguleeriv ja stimuleeriv hormoon.

kasvukiirus growth rate	Kalade kehamassi või kehapikkuse suurenemine ajaühikus.
kasvusööt, nuumasööt growth feed, ongrowing feed	Kalade suurematele vanuseklassidele antav suure energiasisaldusega (rasvarikas) sööt, mis tagab kiire juurdekasvu.
kasvutiik grow-out pond	Tiik, kus noorkalad kasvatatakse turukalaks sobiva suuruseni.
katadroomne catadromous	Siirdekalad, kes kooruvad marjast merevees ja kasvavad seal noorkalaks, vedavad täiskasvanuea magevees ja pöörduvad tagasi merre kudema (nt angerjas).
katarakt cataract	Kalade silmaläätse hägustumine haiguse, nt diplostoomoosi tagajärjel.
katsepüük test fishing	Kalade püük kalavaru suuruse hindamiseks ja kalade bioloogia uurimiseks.
kaubakala, turukala market fish, table fish	Otseselt inimtoiduks turustatav kala.
keemiline hapnikutarve (KHT) chemical oxygen demand	Hapniku hulk, mis kulub vees sisalduva orgaanilise aine oksüdeerimiseks tugeva oksüdeerija toimetel.
keriloomad, rotatoorid rotifers, ld <i>Rotatoria</i>	Väikesed zooplanktoni hulka kuuluvad loomad hõimkonnast <i>Aschelminthes</i> . Tähtis kalamaimude toiduobjekt.
kestumine, koorikuvahetus moulting	Vähkide suuremaks kasvamise viis vanast kõvast kestast väljapugemise ja suurenenud kehale uue kesta ümberkasvatamise teel. Ebasoovitav termin: koorumine.
kihistumine stratification	Veekogu jagunemine sügavuti erineva temperatuuri ja gaasirežiimiga kihtideks.
kiirvoolukanal raceway	Pikk kitsas, vaheseintega osadeks jagatud betoonkanal, intensiivse kalakasvatuse rajatis.
kisutš coho salmon ld <i>Oncorhynchus kisutsh</i>	Idalõhede perekonda kuuluv lõhelane, kasvatatakse enim Põhja-Ameerikas ja Tšiilis.
kitsasõraline vähk narrow clawed crayfish ld <i>Astacus leptodactylus</i>	Lõuna-Euroopas kodumaine vähk. Erineb jõevähist pikkade peente sõrgade ja karedama kesta poolest. Tähtis püügi- ja kasvatusobjekt. Eestis ei esine.
klaarsäga classe catfish ld <i>Clarias gariepinus</i> × <i>Heterobranchus longifilis</i>	Claresse kaubamärgi all tuntud aafrika sägade (angersäga ja vundu säga) hübriid. Kasvatatakse Lääne-Euroopas retsirkulatsioonisüsteemides.
klaasangerjas glass eel	Angerja elutsükli faas pärast leptotsefaali, kui kalamaim on angerjakujuline, ent tema keha on läbipaistev. Euroopa angerja klaasangerjad jõuavad Atlandi ookeanist Lääne-Euroopa rannikule ja koonduvad jõesuudmetesse, kust neid püütakse asustusmaterjaliks ja toiduks.
kleepuv mari adhesive eggs	Kalamari, mis pärast kudemist veega kokku puutudes muutub kleepuvaks ja kinnitub substraadile; eriti tugev kleepuvus on karpkalalaste marjal.

kloramiin T chloramine T	Kalakasvatustes kasutatav desoaine.
kloriidrakud chloride cells	Organismist soolasid välja viivad lõpustel asuvad rakud.
kodumaine liik indigenous species, native species	Kalaliik, mis esineb looduslikult ja evolutsioonilises mõttes pikka aega samas piirkonnas.
kodustatud liik domestic species	Kalaliik, mis on pikaajalise kunstlikes tingimustes pidamise ja tõuaretuse tulemusena kohastunud kalakasvanduse tingimustega.
koelmu spawning area	Kalade kudemisala.
koger Id <i>Carassius carassius</i>	Vähenõudlik Euraasia vete karpkalalane. Käabusvorm on mudakoger (<i>Carassius carassius</i> morpha <i>humilis</i>). Kalakasvandustes prügikala, kuid vahel peetakse väga hapnikuvaestes tiikides. Ebasoovitav nimetus: kuldkoger.
koguenergia gross energy	Kalasöödas algselt sisalduv energia (MJ/kg, kcal/kg).
kogumiskraav collecting ditch	Tiigi põhja väljavoolu ette süvendatud kraav, kuhu tiigi tühendamisel veest koguneb tiigis olev kala.
koha pikeperch, zander Id <i>Sander lucioperca</i>	Ahvenlane. Väärtuslik tööndus- ja harrastuspüügi kala. Eestis kasvatatakse väheses koguses noorkalu looduslike veekogude kalavaru rikastamiseks. Ebasoovitav nimetus: <i>Lucioperca lucioperca</i> .
kohalik tõug indigenous strain, native strain	Mingis piirkonnas aretatud kindlate iseloomulike omadustega kalatõug.
koi koi carp	Karpkalast Jaapanis aretatud rikkaliku värvimustriga ilukarpkala.
kollane angerjas yellow eel	Magevees suureks kasvanud roheka selja ja kollase kõhuga mittesuguküps angerjas.
kolumnarioos, sadulahaigus columnariosis, saddleback disease	Üks lõhelaste flavobakterioosi vorme, mida põhjustab <i>Flavobacterium columnare</i> . Väljendub eriti selgelt seljauime taha tekkiva haavandina. Ebasoovitav termin: halli sadula haigus, <i>Flexibacterium</i> sp., <i>Cytophaga</i> sp.
koorimine skimming	Õli või vahu eemaldamine veepinnalt retsirkulatsioonikasvandustes.
koorumine hatching	Eelvastseks arenenud veeloomade loote väljumine marjaterast.
koorimisensüüm, koriolüsiin hatching enzyme	Ensüüm, mis lagundab marjatera kesta, et looted saaksid kooruda.
koorutamine stimulated hatching	Veevahetuse vähendamine või koorumisensüümi lisamine, et kiirendada ja sünkroniseerida vastsete väljumist haudeaparaadis inkubeeritud marjateradest.
kraadpäev degree-day	Ühik, mida kasutatakse arengukiiruse hindamiseks kalamarja inkubeerimisel, et võtta arvesse selle sõltuvust veetemperatuurist. Esitatakse vaatlusperioodi päevade arvu ja iga päev mõõdetud veetemperatuuri korrutisena.

kraav ditch	Pikk kitsas kunstlikult rajatud vooluveekogu, mida kalakasvatu- ses kasutatakse tiikide veevarustussüsteemi osana.
krevetid shrimps, prawns	Suured vähilised, tähtsad püügi- ja vesiviljeluse objektid. Ena- masti öeldakse inglise keeles mageveeliste krevetide kohta <i>prawn</i> , meres elavate kohta <i>shrimp</i> .
krüopank , sügavkülmutatud geenipank, spermapank cryobank, cryogenic gene bank	Väga madalal temperatuuril (–196 °C) külmutatuna säilitatav kala- sperma (niisk).
krüoprotektant cryoprotectant	Niisa sügavkülmutamisel sperma lahjendile lisatav aine, et kaitsta sperme veekristallide moodustumise eest.
kudekala spawner	Suguküps kala, kes osaleb kudemises.
kudemisaeg spawning season	Periood, mil kala on suguliselt aktiivne, heidab marja ja niiska.
kudunud kala spent fish	Kala, kes on väljastanud küpsed sugurakud.
kudunud lõhe kelt	Siirdelõhe (ka forell), kes on pärast kudemist ellu jäänud, kuid kurnatud.
kudeperiood , kudemisperiood spawning period	Kalade paljunemise aeg, mil emased ja isased suguküpsed kalad koevad. Parasvöötmes võib olla sõltuvalt kalaliigist kevadine, suvine, sügisene või talvine.
kudepesa spawn nest	Kudevate kalade loodud marja haudumiseks sobiv moodustis.
kudetiik spawning pond	Tiik, kuhu paigutatakse suguküpsed kalad ja lastakse neil seal kudeda, et hiljem järglased välja püüda ja neid edasi kasvatada.
kudu spawn	Koetud kalamari.
kuivaine dry matter	Kalalihast või -söödast pärast 24-tunnist hoidmist 80 °C juures ja selle vältel toimunud vee eemaldumist järelejäänud aine.
kuivviljastamine dry fertilization	Kalade paljundamise meetod, mille puhul segatakse kuiva anu- masse lüpstud mari ja niisk ning alles seejärel lisatakse vesi, mis aktiveerib sugurakud ja võimaldab marja viljastumist.
kuivkaal , kuivmass dry weight	Kalaliha proovi kuivaine mass.
kuivsööt dry feed	Kalasööt, mille veesisaldus on väga väike. Enamasti kasutatakse granuleeritud kujul.
kuldkala goldfish Id <i>Carassius auratus gibelio</i>	Hõbekogrest Ida-Aasias aretatud ja kogu maailmas dekoratiivka- lana levinud väga mitmekesise värvuse ja kehakujuga vorm.
kuld-merikoger gilthead sea bream Id <i>Sparus aurata</i>	Merikogerlane. Vahemere maade tähtsamaid kalakasvatuse objekte.

kunstkoelmu artificial spawning ground	Looduslikust materjalist või veekogusse paigaldatud tehismaterjalist kudesubstraat, millele kinnituvad koetud marjaterad. Kasutatakse kalavaru suurendamiseks veekogudes, kus kudealased napib, või kalakasvanduses, et saada rohkem noorjärke.
kunstlik paljundamine artificial propagation	Kalade paljundamine haudemajas noorkalade saamiseks marja lüpsmise, viljastamise, hautamise ja üleskasvatamise teel.
kustutamata lubi quicklime, caustic lime	Kaltsiumoksiid (CaO). Kasutatakse vee desinfitseerimiseks.
kustutatud lubi hydrated lime	Kaltsiumhüdroksiid Ca(OH)_2 . Kasutatakse happelise veekogu vee neutraliseerimiseks.
kuumsuitsutamine hot smoking	Kalade suitsutamine kõrgel temperatuuril (90–120 °C) lühikese aja vältel (0,5–2 h).
kõigusoojasus, poikilotermsus poikilothermy	Looma kehatemperatuuri sõltuvus väliskeskkonna temperatuurist (kalade puhul veetemperatuurist).
käest söötmine manual feeding, hand-feeding	Kalade söötmine kalakasvanduses käsitsi, visates kasvatusrajatisse kühvliga vajaliku koguse sööta.
käitlemine processing	Vesiviljeluses toodetud organismide töötlemine turustatavateks toodeteks.
käsitlemine handling	Kasvanduse kalade püüdmine, sorteerimine, asustamine jm tegevus.
kääbusisane precocious male parr	Siirdelõhelaste ökoloogiline vorm. Isased saavad suguküpseks magevees väikeste mõõtmete juures, aga osalevad kudemises suurte anadroomsete emastega. Võivad edasi kasvades muutuda anadroomseks.
kääbusvorm stunted fish, dwarf-fish	Aeglase kasvuga, kuid väikeste mõõtmete juures suguküpseks saav mageveekalade vorm (nt mudakoger).
kõietehnoloogia, köitel kasvatamise tehnoloogia rope culture, longline technology	Limuste ja makrovetikate kasvatamise viis, kus tugeva, ujukitele kinnitatud peanööri küljest ripuvad alla köied, millele kinnituvad kasvatatavad organismid.
küljejoon lateral line	Vee liikumist tajuv elund kaladel. Koosneb kala küljel olevast auguga soomuste reast, mille all asuvas kanalises on meelerakkude kogumid (neuromastid).
küllastus saturation	Aine, nt hapniku sisaldus vees, millest rohkem seda ainet ei saa vees lahustuda.
külmaveelised kalad coldwater fish	Kalad, kes paljunevad ja kasvavad madalal, alla 10 °C temperatuuril (nt tursk).
külmsuitsutamine cold smoking	Kala suitsutamine madalal temperatuuril (kuni 30 °C) ja suhteliselt pikka aega (12–24 h).
külmutamine refrigeration, freezing	Surmatud kala viimine oluliselt alla temperatuuri 0 °C tema pikaajaliseks säilitamiseks.
küpsuskoefitsient, gonadosomaatiline indeks gonadosomatic index (GSI)	Kala gonaadi massi ja kehamassi suhe (väljendatakse protsendides).

laba-aeraator paddlewheel aerator	Osaliselt uputatud labadega ratas, mis vees mootori abil kiiresti ringiaetuna pihustab vette õhumulle.
labürintorgan suprabranchial organ	Mõnede kalade, nt angersäga neelu taga paiknev kärgjas elund, millesse õhku neelates saavad nad hingata.
lagunemisaeg withdrawal time	Aeg, mille vältel kalasse sattunud kehavõõrad ained, nt ravimid või keskkonnamürgid, lagunevad sel määral, et kala tohib inimtoiduks kasutada.
lahustunud hapniku sisaldus dissolved oxygen content	Vees lahustunud hapniku sisaldus (mõõdetakse mg/l).
laiuss broad tapeworm ld <i>Diphyllobothrium latum</i>	Inimese sooles parasiteeriv ohtlik lameuss. Vaheperemeheks on röövkalad, kelle lihas esinevad vageltangud e plerotserkoidid nakatavad inimest jt soojaverelisi loomi.
laperdamishaigus balance disturbance syndrom	Lõhelaste tasakaaluhäiretes (ujumine külili või kõht ülespoole, põhja vajumine) väljenduv haigus, mille põhjust ei teata. Esineb Eesti forellikasvandustes.
laskuja, smolt smolt	Lõhelase noorkala, kes on valmis jõest merre laskuma, mistõttu tema välimus, käitumine ja füsioloogia on muutunud, et kohane- da uue keskkonnaga. Iseloomulik on keha hõbestumine ja nega- tiivne reotaksis – kalduvus ujuda allavoolu.
leelisuus, aluselisus alkalinity	Vees sisalduvate ainete (peamiselt vesinikkarbonaatioonide) võime moodustada vesinikioone siduvaid ühendeid (puhverdu- s- võime). Ebasoovitav termin: leeliselisus.
lehtadru kelp, ld <i>Laminaria</i> sp	Pruunvetikas, mida kasvatatakse massiliselt Ida-Aasias, sh inimi- toiduks.
leotamine depurification	Kalade ja teiste vesiviljelusloomade hoidmine enne turustamist puhtas voolavas vees, et kõrvaldada mudamaitse või toksiidid.
lepiskala nonpredatory fish	Kala, kes toitub peamiselt selgrootutest loomadest, taimedest või detriidist.
leptotsefaal leptocephalus	Arengujärk angerja moones, kui vastne on pajulehekujuline ja läbipaistev.
liguloos, linnuronitõbi ligulosis	Lameussi <i>Ligula intestinalis</i> põhjustatud haigus. Suured valged linnuroni vageltangud parasiteerivad kalade kõhuõõnes. Lõpp- peremeheks on kalatoidulised linnud, inimest parasit ei nakata. Eesti karpkalalastel väga levinud.
lihasaagis dress-out percentage	Kalast pärast rookimist saadav kasulik osa (%) algsest kehama- s- sist (toorkaalust).
liigveelase, liigveelask spillway, overflow channel	Rajatis kalatiikide veevarustusest liigse vee kõrvalejuhtimiseks tulvavee korral. Ebasoovitav termin: liiasilm.
liikuva kandjaga biofilter moving bed biofilter	Biofilter, milles biokile tekib veevoolus liikuvale kandjale – plast- või keraamilistele kerakestele, rattakestele vms.
liivafilter sand filter	Kalakasvatuses kasutatav seade, milles sissevoolaval veel lastak- se imbuda läbi liivakihi, et puhastada vesi saastavatest tahketest osakestest ja mõnedest haigustekitajatest.

lima mucus, slime	Limanäärmete toodetud vedel sekreet, mis kaitseb kala keha pinda vigastuste ja infektsioonide eest.
limused mussels, shellfish	Höimkonda <i>Mollusca</i> kuuluvad loomad, kellest vesiviljeluses on eriti tähtsad karpide ja kõhtjalgete (tigude) klass. Ebasoovitav nimetus: koorikloomad.
linask tench ld <i>Tinca tinca</i>	Vähenoõdlik karpkalalane, keda Eestis kasvatatakse vähesel arvul veekogudesse asustamiseks. Kesk-Euroopa maades kasvatatakse ka tiikides kaubakalaks ja temast on aretatud dekoratiivvorme.
lintsöötja belt feeder	Söödaautomaat, mille kellamehhanismiga juhitava liikuva lindi otsast puistatakse sööt kalabasseini.
lisakala additional fish, supplemental fish	Kala, keda asustatakse kalatiiki (enamasti tootmistiiki) lisaks seal kasvatatavale põhiobjektile (nt karpkalale), et kasutada ära tiigi toidubaasi, sh hävitada prügikala.
lisasööt supplemental feed	Veekogust saadavale looduslikule toidule kalatiikidesse lisaks antav sööt.
LT-kalajahu LT fish meal	Kalast madalal temperatuuril kuivatamise ja jahvatamise teel toodetud kalajahu, kõrgeväärtuslik kalasööda tooraine.
löhe salmon	Lõhelaste üldnimetus. Hõlmab nii Atlandi kui ka Vaikse ookeani lõhelasi. Eesti keeles kasutatakse tavaliselt atlandi lõhe kohta.
lõhelased salmonids ld <i>Salmonidae</i>	Sugukonda <i>Salmonidae</i> kuuluvad kalad. Enamasti on nad vääriskalad. Tähtsad kalakasvatuse objektid.
lõhelaste nakkuslik aneemia infectious salmon anemia (ISA)	<i>Orthomyxoviridae</i> hulka kuuluvate viiruste tekitatav ohtlik kala-haigus, mis põhjustab suurt suremust. Iseloomulikud tunnused on täppverevalumid siseelundites, aneemia, tume maks.
lõhenemine gaping	Kalafilee halva kvaliteedi näitaja, mille puhul lihassegmendid vajuvad üksteisest eemale ja filee võib osadeks laguneda.
lõhetäi salmon fluke	Lõhelaste nahal parasiteeriv vähiline <i>Caligus</i> sp. Tekitab suurt kahju mereveelistes lõhekasvandustes.
lõpused gills	Veeloomade (kalad, vähilised, limused) hingamiselund.
lõpuskaar gill arch	Kõhreline kaarjas struktuur, millele kinnituvad kalade lõpuslehesed.
lõpuslehesed gill filaments	Kalade lõpuste tugistruktuur, millele kinnituvad lõpusliistakud.
lõpusliistakud gill lamellae	Kalade lõpuste erepunased vererohked liistakud, mille õhukese epiteelrakkudest pinna kaudu toimub gaasivahetus veega. Nende muutumine pruuniks näitab töödeldava kala riknemist.
lõpuspiid gill rakers	Lõpuskaare nõgusal osal olevad jätked, mis võivad olla arvukad ja peened (kasutatavad peene toidu filtreerimiseks) või jämedad ja teravad (kasutatavad saakorganismide kinnihoidmiseks). Nende arv on nt siigadel oluline süstemaatiline tunnus.
lõuakonks kype	Isastel lõhelastel kudemisajal peamiselt alalõuale tekkiv kõhreline konksjas moodustis.

läbivoolukasvandus flow-through fish farm, through flow fish farm	Kalakasvandus, mis tarvitab looduslikku vett, lastes sellel voolata rajatise ühest otsast sisse ja teisest välja.
lüpsmine stripping	Sugukaladelt küpse marja ja niisa ettevaatlik väljapigistamine kunstlikul paljundamisel.
m	
magevee hiidkrevett giant freshwater prawn ld <i>Macrobrachium rosenbergii</i>	Suures mahus kasvatatav mageveekrevett, eriti suure osa toodangust annavad Ida-Aasia maad.
magu stomach	Seedesüsteemi elund, kuhu satub allaneelatud toit, kus algab selle seedimine ja kust toit liigub edasi soolde. Paljudel kaladel, nt karpkalalastel, asendab seda sooltoru laienuvad eesosa, nn pseudomagu.
mahutavus carrying capacity	Veekogu biotoobi ja toiduvaru suurusele vastav kalade mass või arv, mis saab seal elada.
maks liver	Seede- ja endokriinsüsteemi elund. Eritab rasvade lagundamiseks sappi ja neutraliseerib kahjulikke aineid.
malahhiitroheline malachite green	Vesiviljeluses kasutatav tugevatoimeline desinfitseerimisaine. Kantserogeense toime tõttu on selle kasutamine inimtoiduks kasvatatavate organismide tootmisel ELis keelatud.
mantel mantle	Limuste koda seestpoolt kattev organ. Limuste siseelundid paiknevad selle sees mantliõõnes.
marikultuur mariculture	Vesiviljeluse merevees toimuv haru, nt kalade sumbakasvatus, limuste kasvatus köitel jt.
marja loendusvann Von Bayer trough	Kolmnurkse ristlõikega vann, mille põhjas on mõõteskaala. Loendatakse 20 cm pikkusse ritta mahtuvate marjaterade arv, millest saab arvutada marjaterade arvu liitris. Sama ülesannet täidab ka vertikaalse servaga joonlaud. Kasutusel suure marjateraga lõhelaaste viljakuse hindamiseks.
marja noppimine egg picking	Surnud marjaterade eraldamine elustest käsitsi või läbivalgustusel põhineva sorteerimismasina abil. Surnud marjaterad on valged, läbipaistmatud ja kattuvad hallitusega, mis võib nakatada ka elusaid teri.
marjaga emane vähk berried female crayfish	Emane vähiline, kes kannab laka alla kinnitunult arenevaid marjateri.
marjasorteer mechanical egg sorter	Seade surnud marjaterade eemaldamiseks hautatavast marjast. Põhineb valgeks läinud marjaterade eristamisel elustest läbivalgustuse teel.
marjatera egg, egg cell	Kalade emassugurakk, munarakk.
marmorvähk marble crayfish ld <i>Procambarus fallax forma virginalis</i>	Põhja-Ameerikast Euroopasse introductseeritud partenogeneetiliselt sigiv vähk, siinsetele kodumaistele vähkidele ohtlik võõrliik. Levinud akvaariumikaubanduses ja võõrliigina mõnede maade looduses, Eestis pole loodusse seni sattunud.

mehaaniline filter mechanical filter	Tihedast, 40–100 µm silmasuurusega metall- või plastvõrest seade tahkete osakeste eraldamiseks kalakasvatusest. Kõige rohkem kasutusel retsirkulatsioonikasvandustes.
melaniin melanine	Tume looduslik värvaine. Kaladel sisaldub naharakkudes ja annab neile tumeda värvuse. Vähhidel toimib immuunsüsteemi osana, blokeerides nakkuskolde kehas.
mereannid seafood	Toiduks tarvitavad (sh vesiviljeluses toodetud) kalad, veeseligrootud ja veetaimed.
merevetikad seaweeds	Toiduks või tehniliste saaduste tootmiseks kasutatavad mereveelised suurvetikad.
meriforell sea trout ld <i>Salmo trutta</i>	Atlandi ookeani rannikuvetes esinev forelli <i>Salmo trutta</i> siirdetvorm. Koeb paljudes Eesti jõgedes ja teda on kasvatatud Eestis looduslike vete kalavaru rikastamiseks. Ebasoovitav nimetus: inglise keeles vahel valesti kasutatav meres kasvatatud vikerforelli kohta.
metaboliseeruv energia, metaboliseeritav energia metabolizable energy	Kalasöödas sisalduvast seeditavast energiast pärast uriini ja gaasidena eralduva energia mahaarvamist ülejääv osa.
metatserkaar metacercaria	Imiusside moonde hiline staadium. Parasiteerib vaheperemeheks olevate kalade kudedes.
mikropüül microspyle	Munaraku kesta olev avaus, mille kaudu sperm pääseb viljastama munarakku. Pärast seda ava sulgub.
mikrovetikad microalgae	Ainuraksed vetikad, kellest osa saab kasvatada veepuhastuseks ja söödatoormeks. Looduses (fütoplankton) põhjustavad veeõitsengut.
MS222 MS222	Triksaiinmetosulfaat. Kalakasvatases enim kasutatav uinutusaine.
udamaitse, kõrvalmaitse off-flavour	Ebameeldiv kalaliha maitse (kaasneb ka ebameeldiv lõhn), mis tuleneb toitainerikkas vees kasvavate aktinomütsete, vetikate jt mikroorganismide toodetud ainete, nt geosmiini sattumisest kalasse. Ebasoovitav termin: võõras maitse.
multitroofne vesiviljelus multitrophic aquaculture	Kalade, limuste ja vetikate kasvatamine koos (eeskätt meres), nii et kalakasvatusest tuleneva saaste tarvitavad ära teised organismid. Sel moel saadakse lisatoodangut ja puhtam vesi.
munk monk	Tiigi sisse- ja väljavooluregulaator. Vanim kalatiigi veeregulaatori tüüp. Ehitatud puidust, betoonist või metallist. Tööpõhimõte seisneb vettpeidavate laudade (šandoorilaudade) üles-alla nihutamises U-kujulise rajatise avatud osa vertikaalsetes soontes.
must amuur black amur ld <i>Mylopharyngodon piceus</i>	Taimtoiduliste kaladega polükultuuris (eeskätt Hiinas) kasvatatav röövtoiduline karpkalalane.
mõrd trap	Veeloomade lõkspüümis. Kalakasvatases kasutatakse katsepüügiks või osa toodangu tiigist kättesaamiseks.
märg graanul moist pellet	Vanamoodne kalasööda tüüp. Granuleeritud kalasööt, mis sisaldab 18–40% vett.

märgis tag, mark	Meetod ühe kalarühma eristamiseks teistest. Võib olla kala keha külge kinnitatud või sissesüstitud kiip, numbriga või numbrita ese, värvilaik, vähekahjulik kehavigastus, nt äralõigatud kehaosa, põletusjalg, geneetiline iseärasus.
märgistamine tagging, marking	Kalarühma varustamine märgisega.
märgsööt wet feed	Kaläsööt, mis sisaldab 45–80% vett.
müksoboloos, pöörlemishaigus whirling disease, myxobolosis	<i>Myxobolus cerebralis</i> e põhjustatud ohtlik kalade haigus, mis väljendub ujumishäiretes (pöörlevates liigutustes) ja saba tumenemises.
müomeerid, lihassegmendid myomers	Kalade lihaskonna sidekoega eraldatud lõigud.
n	
nahk skin	Kala keha kattev eri tüüpi rakkudest moodustunud kaitsev kiht.
nahkkarpkala leather carp	Soomusteta karpkala. Genotüüp <i>ssNn</i> . Ellujäämus ja kasv on väike. Kalakasvatuseks on ta sobimatu, paljundamisel hukuvad <i>NN</i> homosügootsed järglased looteas.
nakatamine contagion	Haiguse ülekandumine haigelt organismilt tervele otsese kontakti kaudu haigustekitajaga.
nakkevõrk gillnet	Veekogusse seinana paigaldatud peenest kunstkiust võrk, mille silmadesse kalad takerduvad.
nakkuslik kõhunäärme haigus, infektsioosne pankrease nekroos infectious pancreatic necrosis (IPN)	Birnaviiruse tekitatav ohtlik kalade haigus. Sümptomiteks on suurenenud kõht ja siseelundite aneemia. Põhjustab suurt suremust. Kandub edasi ka desinfitseeritud marjaterade sees.
nakkuslik vereloomeelundite nekroos infectious hematopoietic necrosis (IHN)	Rabдовиiruse põhjustatud ohtlik kalade haigus. Tekitab verevalumeid uimede alusel ja siseelundites, põrna nekroosi ja siseelundite kahjustusi.
neer kidney	Erituselund, mis paikneb kahe pika vererohke lindina kala kõhuõõne selgmises osas, täidab ka vereloome- ja endokriinfunktsiooni.
nelgiõli clove oil	Nelgiõitest saadav õli, mida kasutatakse kalade uinutamiseks ja mille peamine toimeaine on eugenool.
nelinurkne basseini rectangular tank	Ruudu- või ristkülikukujuline kalakasvatusbassein.
nelma inconnu Id <i>Stenodus nelma</i>	Siiglaste hulka kuuluv suur röövkala, kelle kaubakalaks kasvatamist on alustatud nt Soomes.
niisk, sperma, testis milt	Kalade isassuguorgani (gonaadi) ja isassugurakkude (sperma) üldnimetus.

niiskusesisaldus , veesisaldus moisture content	Sööda või kalaliha algne veesisaldus (%), mis määratakse 104 °C juures konstantse kaaluni kuivatatud proovi alusel.
niisutus põllunduslik kalakasvatus irrigation fish farming	Kalade pidamine põldude veega varustamise kanalites, ka üleujutatud riisipõldudel.
nitraadid nitrates	Lämmastikhappe (HNO ₃) soolad. Satuvad vette valkude ainevahetuse laguproduktidena või tiikide väetamisel.
nitrikatsioon nitrification	Ammoniaagi oksüdeerimine nitrititeks ja seejärel nitraatideks nitritiseerivate bakterite toimel.
nitritid nitrites	Lämmastikushappe (HNO ₂) soolad. Tekivad kalade valkude ainevahetusjääkide lämmastikuühendite oksüdeerimisel.
nokis rostrum	Kalade ja vähiliste terav ninamik, mis ulatub kaugele ettepoole suud. Vähilistel nimetatakse ka otsaorgiks.
noorkala juvenile fish	Kalade arengustaadium vastsest kuni kaubakalani või sugulise küpsemiseni.
noorkala püügil põhinev kalakasvatus capture-based aquaculture	Üksnes loodusest püütud noorkalade edasikasvatamine kalade puhul, kelle sugukalade pidamine (tuunid) või paljundamine (angerjas) on raske.
noorkalatiik nursery pond	Tiik, kuhu asustatakse toituma noorkalad.
noot seine net, dragnet	Võrgulinast vette moodustatud sein, mille lõpus on kott ja mida veetakse läbi vee ning tõmmatakse kokku nii, et sissejäänud kalad kogunevad kotti e pärsse. Kalakasvatases kasutatakse kala väljapüügil tiikidest.
nõrgfilter trickling filter	Kalakasvatuse veest tahkete osakeste eemaldamise filter, mis põhineb vee nõrutamisel läbi filtreeriva aine kihi. Kasutatakse ühtlasi vee gaasisalduse normaliseerimiseks. Toimib ka biofiltrina.
nõrghautamine trickling incubation	Viljastatud marja hautamise viis, mille puhul marjateradele pihustatakse väheses koguses vett, nii et nad kattuvad õhukese veekihi-ga, läbi mille tungib õhuhapnik.
nõudmiseni söötja , pendelsöötja demand feeder	Söötmissüsteem, mis võimaldab kaladel endil valida sobival ajal soovitava koguse sööta. Toimib enamasti vette ulatava pendli abil, mille liigutamisel avaneb klapp. Ebasoovitav termin: <i>pendulum feeder</i> .
O	
ogapõskne vähk spiny cheeked crayfish ld <i>Orconectes limosus</i>	Põhja- Ameerikast pärit Euroopasse introductseeritud mageveevähk. Kodumaistele vähkidele ohtlik kiiresti leviv võõrliik, levitab vähikatku, on agressiivne ja viljakas, kuid töendusliku tähtsusetu. Eestis veel puudub.
oksoliinhape oxoline acid	Kalade bakteriaalhaiguste raviks kasutatav antibiootikum.
oksütetratsükliin oxytetracycline	Kalade bakteriaalhaiguste raviks kasutatav antibiootikum.

oomega-3-rasvhapped omega-3 fatty acids	Küllastumata, süsivesinikahela lõpust kolmanda süsiniku aatomi juures oleva kaksiksidemega rasvhapete üldkeelne nimetus. Need rasvhapped on tähtsad nii kalade kui ka kala toiduks tarvitavate inimeste ainevahetuses.
organoleptiline hindamine organoleptic evaluation	Toiduainete, nt kala ja kalatoodete kvaliteedi, eriti maitseomaduste hindamine inimese meelte abil.
osoneerimine ozonation	Kalakasvanduse vee töötlemine osooniga selle desinfitseerimiseks, kasutatav eeskätt retsirkulatsioonikasvandustes.
osoon ozone	Hapniku kolmeatomiline vorm, O ₃ . Tugevasti bakteritsiidne aine. Kalakasvatuses kasutatakse vee desinfitseerimiseks.
otoliit, kuulmekivike otolith	Kalade sisekõrvas paiknev tasakaalu säilitamiseks vajalik kaltsiumisooladest kivi. Temperatuurist sõltuva perioodilise juurdekasvu tõttu saab selle ristlõiget kasutada kala vanuse määramiseks (aastaringide lugemine).
ovariaalvedelik ovarian liquid	Emaskala kehas munasarjast eraldunud küpseid marjateri ümbritsev vedelik.
ovulatsioon ovulation	Küpsete munarakkude vabanemine munasarjast.
p	
paarimine mating	Emas- ja isasloomade kooskõlastatud käitumine ning sellele järgnev kopuleerumine, mille tulemusena viljastatakse munarakk.
paelussid tapeworms	Parasitaarsed lameussid, kes elavad kalade või soojavereliste loomade sooles.
pais dam, weir, dyke	Veevoolu takistav ja vett paisutav rajatis.
paisumine swelling	Koetud marjateri mahu suurenemine perivitelliinõone täitumise tõttu veega. Marjateri seejuures kõveneb ja tema läbimõõt suureneb.
pakslaup silver carp ld <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	Fütoplanktonist toituv karpkalalane, keda kasvatatakse polükultuuris koos jamepea ja valgeamuuriga. Maailma kalakasvatuse tähtsamaid objekte. Ebasoovitav nimetus: valge pakslaup.
paltus, hiidlest halibut ld <i>Hippoglossus hippoglossus</i>	Suur röövtoiduline lestlane. Kasvatatakse Norras jt Põhjamaades.
pangaasius pangasius ld <i>Pangasius panga</i>	Indo-Hiinas suures mahus kasvatatav kõigetoiduline sägalane. Kaubastatakse laialdaselt kogu maailmas. Ebasoovitav nimetus: panga.
parasiit parasite	Toitumiseks ja levimiseks teist organismi ära kasutatav loom.
patogeen pathogen	Peremeesorganismis haigust tekitav organism – viirus, bakter, algloom, seen vm.
pealiskasvuga ummistumine, täis kasvamine fouling	Võrkude, võrede ja sumbasilmade ummistumine vetikatest ja limustest koosneva pealiskasvu tõttu. Ebasoovitav termin: kinnikasvamine.

peatiik water storage reservoir	Kalakasvandusest ülesvoolu asuv veehoidla, kus kalu ei kasvatata ja mis täidetakse suurvee ajal, luues tiikide täitmiseks ja läbivooluks veevaru. Toimib ka eelsoojendustiigina. Ebasoovitav termin: <i>head pond</i> .
peipsi siig Peipsi whitefish, maraena whitefish ld <i>Coregonus lavaretus maraenoides</i>	Siia Peipsi järves esinev tihedapiiline vorm. Eestis on kasvatatud kalavaru rikastamiseks ja introductseeritud teistesse maadesse. Ebasoovitav nimetus: <i>Peipus whitefish</i> .
peled northern whitefish, Siberian whitefish ld <i>Coregonus peled</i>	Euraasia põhjaosa jõgedes ja järvedes elav valdavalt planktonitoiduline siiglane. Kasvatatakse tiikides. Eestisse introductseeritud, kuid praeguseks peaaegu välja surnud. Ebasoovitav nimetus: <i>peled whitefish</i> .
perivitelliinõõs perivitelline space	Rebu ja kesta vahel olev ruum marjateras. Annab ruumi marjateras paisumiseks vee sissetõmbamisel ja loote kasvamiseks.
pesakuhik, lõhelaste kudepesa redd	Lõhelaste emaskala poolt jõepõhja kruusa kaevatud lohk, kuhu koetakse mari ja mille kohale kuhjatakse kruusahunnik.
pH, vesinikueksponent pH	Vee happelisust iseloomustav näitaja, vesinikioonide sisalduse negatiivne kümnendlogaritm, jääb vahemikku 0–14, neutraalne on 7.
pigment pigment	Organismides leiduv looduslik värvaine. Pigmentide hulka kuuluvad ka karotenoidid, mida kalade organism ei sünteesi ja mida lisatakse lõhelaste söödale lihale punase värvuse andmiseks.
edasi lükatud asustamine delayed release	Lõhelaste merekarjatamisel rakendatav meetod, mis seisneb kodujõkke pöördumise instinkti asendamises asustuskohta tagasipöördumise instinktiga.
pinnasetiik earth pond, earthen pond	Looduslikku pinnasesse kaevatud tiik. Ebasoovitav termin: muldne tiik.
pinnavesi surface water	Looduslikus veekogus seisev või voolav vesi.
piserduslaud splashboard	Tiiki sissevoolava vee toru alla paigaldatud laud, millele langev vesi voolab edasi õhukese kihina, rikastudes hapnikuga ning degaseerudes.
pistsikoloos, kalakaantõbi piscicolosis	Kalade nahal parasiteeriva kaani <i>Piscicola geometra</i> tekitatud kahjustus.
plankton plankton	Veekogus hõljuvad või aeglaselt liikuvad väikesed veeorganismid, peamiselt vetikad, ainuraksed, vähilised, keriloomad, kalamaimud. Oluline kalamaimude ja planktonitoiduliste kalade toit.
planktonitoiduline plankton feeder	Planktonist toituv kala (nt kilu, räabis, jamepea, pakslaup).
poised barbels	Kalade suu ümber paiknevad väärtjad kompimiselundid. Nende arv ja suurus on süstemaatilised tunnused.
polükultuur polyculture	Omavahel toidu pärast mittekonkureerivate kalade kasvatamine samas veekogus. Tuntuim näide on karpkalalaste valgeamuuri, pakslauba, jamepea ja mustamuuri kasvatamine, mille traditsioon pärineb Hiinast.

polüvinüülkloriid polyvinylchloride (PVC)	Kalabasseinide ehitamiseks tarvitav plast.
poolsiirdekala semidiadromous fish	Lühikesi kudemisrändeid riimveest jõgedesse tegev merekala (Eestis nt siig, vimb, meritint).
poosuletud sump semiclosed cage	Kalakasvatussump, mis on osaliselt vee läbivoolule suletud ja mille veevahetus toimub pumpade abil ning saaste eemaldatakse kogumislehtri kaudu.
populatsioon, asurkond population	Ühe kalaliigi isendite kogum, mida ühendab ühine päritolu ja sarnane genofond ning mis on naaberpopulatsioonist suhteliselt isoleeritud geograafiliste barjääride, käitumuslike iseärasuste või teiste ristumist takistavate tegurite tõttu.
portsjonkala pan-size fish	Eeskätt lõhelaste turustamisel tarvitav nimetus umbes 200-grammiste kalade kohta, keda valmistatakse toiduks (küpsetatakse, praetakse, suitsutatakse) terve roogitud kalana.
portsjonkudemine spread spawning	Marja väljutamine mitu korda kudemisaja vältel.
postodiplostomoos, tinditõbi postodiplostomosis	Imiussi <i>Postodiplostomum cuticola</i> metatserkaaride põhjustatav parasitaarhaigus, mille sümptomiteks on mustad plekid kalade nahal. Laialt levinud eeskätt karpkalalastel.
praakimine culling	Halvamate omadustega isendite eemaldamine sugukalade hulgast.
prebiootikumid prebiotics	Seedimatud sööda koostisosad, mis soodustavad seedimist, stimuleerides kasuliku mikrofloora arengut.
premix premix	Vitamiinide, mineraalainete, säilitusainete ja antioksüdantide segu, mida lisatakse kalasöödale väikeses koguses.
probiootikumid probiotics	Mikroorganismid, mis kaladele söödetuna kaitsevad neid haiguste eest.
proliferatiivne neeruhaigus, vahanguline neeruhaigus proliferative kidney disease (PKD)	Kaladel, eeskätt lõhelastel neerukahjustusi tekitav haigus, mida põhjustab limaoseline algloom <i>Tetracapsuloides bryosalmonae</i> . Vaheperemeheks on sammalloomad. Väljendub neerude turse ja nekroosina.
propellerpump propeller pump	Pöörleva propelleriga pump, mida kasutatakse vee tõstmiseks 0,5–8 m kõrgusele. Sobib suurte veekoguste pumpamiseks väikese elektrikuluga.
pruunveresus brown blood disease	Vee suurest nitritisisaldusest tingitud toksikoos, mille tagajärjel värvub kalade veri pruuniks.
prügikalad trash fish	Kalad, kes on tõenduslikult tähtsusetud, kasutavad halvasti veekogu toiduvarusid, kasvavad aeglaselt või on vääriskaladele toidukonkurentideks (nt kiisk, nurg, ogalik). Saadakse kaaspüüginä, kasutatavad loomasöödaks.
pseudomonooos pseudomonosis	Mageveekalade bakteriaalhaigus, mida enamasti põhjustab <i>Pseudomonas fluorescens</i> . Väljendub uimede kahjustusena ning verevalumitena nahal ja siseelundites.
puhkestaadium resting stage	Koorumise ning aktiivse liikumise ja toitumise vahele jääv kalavastsete arengustaadium.

pulmarüü spawning colours	Kaladel kudemisajal ilmnev eriline värvimuster.
punane kala large red flesh salmonid	Üldnimetus lõhelaste kohta, kelle liha on kas looduslikust toidust saadud värvainetest või punase pigmentiga rikastatud söödast punane. Vene keeles kasutatakse nimetust punane kala ka tuurlaste kohta.
punane soovähk red swamp crayfish ld <i>Procambarus clarkii</i>	Ameerika päritolu vähiline. Introdutseeritud paljudesse maadesse ja tähtis vähikasvatuse objekt (USAs, Hiinas, Hispaanias). Eestis ei esine, kuid turustatakse imporditult.
punataud dropsy	Üldnimetus selliste kalahaiguste kohta (karpkalal, angerjal) nagu aeromonoos, pseudomonoos, kevadvireemia ja hemorraagiline septiseemia, mille sümptomiteks on punased verevalumid, haavandid, kõhuõõne vesitõbi, turris soomused, punnsilmsus.
punavetikad red algae	Klassi <i>Rhodophyceae</i> kuuluvad vetikad, mida iseloomustab punakate pigmentide sisaldus. Kasvavad ja kasvatatakse merevees. On oluline tehniline tooraine. Eestis kasutatakse agarikku (<i>Furcellaria lumbicalis</i>) agari tootmiseks ja tehakse katseid tema kasvatamiseks.
punnsilmsus, eksoftalmia pop-eye, exophthalmia	Kalade silmade haiguslik väljapunnitumine nt gaasimullihaiguse või punataudi korral.
põhjatehnoloogia bottom culture	Limuste kasvatamise viis, kus loomad kinnituvad põhjasubstraadile.
põhjatoiduline, bentostoiduline bottom feeder, benthos feeder	Põhjaloostikust toituv kala (nt karpkala, latikas).
põhjavesi ground water	Maakoore küllastusvööndi vesi, mis liigub raskusjõu toimel.
põlvtoru L-shaped pipe, knee-shaped pipe	Täisnurga alla painutatud toru vee väljalaskmiseks basseinist. Toruotsa kalde kõrgus määrab veetaseme basseinis. Toru küljele kallutades saab veetaset alandada.
põrn spleen	Vereloomeelund ja veredepoo, paikneb kaladel vererikka tumeda organina soolestiku vahel.
päevane rütm diurnal rhythm	Organismis valgel ajal toimuvate protsesside tsükliline muutumine. Laiemalt tsirkaadse rütmi sünonüüm.
pärlikarp pearl oyster ld <i>Pinctada</i> sp	Austerkarplaste hulka kuuluv merelimune, kelle mantliõõnes moodustuvad pärlmutri ladestumisel võõrkeha ümber pärlid. Kasvatatakse kasvandustes, kus pärlite teket stimuleeritakse võõrkehade sisseviimisega. Ebasoovitav nimetus: pärlikarp tarvitatuna ebapärlikarbi kohta, kes on mageveelimune ja sisaldab samuti pärle.
pööratud sooga kalad sex-reversed fish	Kalad, kelle sugu on muudetud hormonaalse töötlemise või geneetilise manipulatsiooni abil.
püloorilised ripikud, lukuti-ripikud pyloric caeca	Paljude kalaliikide seedeelundkonna juurde kuuluvad ripikukujulised näärmed mao taga soole alguse juures.
püsikandjaga biofilter fixed bed biofilter	Biopuhasti, kus lämmastikuühendeid lagundavad bakterid kasvavad veevoolus liikuvatel plast- või keraamilistel elementidel.

r

rahustamine sedation	Kalade töötlemine uinutava ja rahustava ainega, nt transpordi eel.
rannakarp , söödav rannakarp blue mussel ld <i>Mytilus</i> sp	Perekonna <i>Mytilus</i> limuste kompleks liikidest <i>Mytilus edulis</i> , <i>M. trossulus</i> , <i>M. galloprovincialis</i> . Läänemeres on tavalised hübriidid <i>M. edulis</i> × <i>M. trossulus</i> . Tähtis vesiviljeluse objekt, Eestis nende kasvatamist katsetatakse. Ebasoovitav nimetus: sinikarp, sini-merikarp.
rasvad , lipiidid lipids	Rasvhapete ja glütserooli pikaahelalised ühendid. Energiaallikana oluline kalade toidu komponent ja kalaliha kui toiduaine tähtis osa.
rasvaum adipose fin	Kiirteta sidekoeline uim seljauime taga lõhelastel ja mõnel teisel kalal.
rasvhape fatty acid	Süsinikust, vesinikust ja hapnikust koosnev pikaahelalise molekuli orgaaniline hape, mis koos glütserooliga moodustab rasvu.
ravimiresistentsus drug resistance	Haigusetekitajate võime mitte alluda ravimi, nt antibiootikumide toimele.
rebu yolk	Munaraku tsütoplasmasse koondatud toitainete varu.
rebukotiga vastne yolk-sac fry, yolk-sac larva	Marjaterast koorunud eelvastne, kellel on säilinud osa rebust.
rebukott yolk sac	Marjaterast koorunud eelvastse esialgset toitainevaru sisaldav organ.
regulaator regulator, sluice	Tiigi vee välja- ja sissevoolu reguleeriv ehitis.
reostus pollution	Kahjuliku toimega ainete sattumine veekogusse inimtegevuse tagajärjel.
reostuskoormus pollution load	Keskkonda heidetava reoaine hulk.
reotaksis rheotaxis	Kalade instinkt liikuda kas vastu- või allavoolu. Muutub siirdekadaladel olenevalt elutsükli faasist.
resorbeerumine resorbtion	Emaskalast välja kudemata jäänud marjaterade taandareng ja lagunemine kõhuõones.
rest , võre screen	Vett läbilaskev, kuid kalade liikumist takistav vahesein kalakasvatuserajatistes.
retsirkulatsioon , taaskasutus recirculation	Sama vee mitmekordne kasutamine kalakasvanduses pärast vahepealset puhastamist (eeskätt tahkete osakeste eemaldamist ja mürgiste lämmastikuühendite lagundamist).
ridapeegelkarpkala line mirror carp	Karpkala, kelle suured peegelsoomused paiknevad ridadena, mille vahel on paljas nahk. Genotüüp <i>SSNn</i> või <i>SsNn</i> . Väikese eluvõimega ja aeglase kasvuga kalad, keda kasvandustes ei toodeta.
riimvesi brackish water	Mõõduka soolsusega merevesi (0,5–18‰). Bioloogiline vee soolsuse piir magevee- ja mereveekalade vahel on u 10‰; selline on nt Läänemere rannikuvesi Eestis.

ripsloomad , infusoorid, tsiliaadid ciliates	Ainuraksed, kellest osa on parasitaarse eluviisiga ja põhjustavad kalade haigestumist. Iseloomulik on ripsmetega kaetud keha.
ristand hybrid	Geneetiliselt erinevate vanemkalade (tõugude, liinide, perekondade) ristamisel saadud kala või kalarühm.
roodluud intramuscular bones	Peened, tihti Y-kujulised luud kalade, nt karpkalalaste seljalihastes. Paiknevad reana piki keha ja muudavad söömise ebamugavaks. Ebasoovitav termin: pindluud.
roogitud kala gutted fish, eviscerated fish	Kala, kelle sisikond on töötlemisel eemaldatud.
rookimine gutting, eviscerating, dressing fish	Sisuste, vahel ka pea ja saba eemaldamine kala valmistamisel toiduks. Ebasoovitav termin: rappimine.
rotameeter rotameter	Läbipaistev klaasist või plastist seade, milles on näha vedeliku või gaasi taset mõõtev ujuk.
rotenoon rotenone	Mürk, mida kasutatakse kalade kõrvaldamiseks veekogust. Saadakse Amazonase jõe vesikonnas kasvavast taimest <i>Lonchocarpus</i> .
rõhušokk pressure shock	Viljastatud kalamarja arengu mõjutamiseks rakendatav veerõhu tõstmine.
rändkarp zebra mussel ld <i>Dreissena polymorpha</i>	Magel- ja riimveeline limune. Katsetatakse kasvatamist toorainena nt loomasöödaks ja vee puhastamiseks. Põhjustab kalakasvatustarajatiste ummistumist. Eestis võõrliik.
rööv kala predatory fish	Teistest kaladest ja selgroogsetest loomadest toituv kala (nt haug, koha, säga).
röövpüük poaching, illegal catch	Keelatud vahenditega või pideva või ajutise püügikeelu all olevate kalade püüdmine.
rümp trunk	Töödeldud kala keha, millest on eemaldatud sisused ja pea, tihti ka soomused ja uimed.
S	
saak pinnaühikult yield per unit	Vesiviljelusrajatisest pindalaühikult ajaühikus (aastas) saadav saak, tavaliselt kilogrammi hektarilt või ruutmeetritl.
saastaja-maksab-põhimõte polluter pays principle	Põhimõte, mille järgi saastaja heastab ühiskonnale tehtud kahju ning katab uuringute ja saastuse vähendamiseks rakendatud meetmete kulud. On aluseks nt nõudele tasuda noorkalade asustamise eest, mis aitaks kompenseerida siirdekalade koelmute hävimist inimtegevuse tagajärjel.
saasteaine pollutant	Aine, mis inimtegevuse tagajärjel veekokku sattunult kahjustab keskkonda, muutes vee kasutuskõlbmatuks ja veorganismidele sobimatuks.
saastemaks , saastetasu pollution fee	Keskkonnakaitseline maks, mille suurus sõltub veekogusse juhitavas heitvees sisalduvate saasteainete kogusest.
samasuvine , ühesuvine one summer fish	Ühe suvise kasvuperioodi kasvanud kalade vanuserühm (lühendatult 0+).
sapipõis gall bladder	Maksa eritatavat rasvade seedimiseks vajalikku sappi sisaldav põis maksa kõrval.

saprolegnioos saprolegniosis, fish mould	Haigus, mida põhjustavad perekonda <i>Saprolegnia</i> kuuluvad seened ja mis avaldub kala kehal või marjateradel tekkivate valkjate padjanditena. Haigestumist soodustavad pindmised nahavigastused. Massilisel esinemisel põhjustab kadusid ja kala kvaliteedi halvenemist. Ebasoovitav termin: kalahallitus.
sasaan, ulukkarpkala wild carp ld <i>Cyprinus carpio</i>	Ida-Aasias Amuuri jõest Birmani ning Euroopas Kaspia ja Musta mere vesikonnas elav karpkalalane. Kodustatud tiigikarpkala lähtevorm.
Secchi ketas Secchi disc	20 cm läbimõõduga vette lastav valge ketas vee läbipaistvuse mõõtmiseks.
Secchi läbipaistvus Secchi depth	Sügavus, milleni Secchi ketas on läbi vee veel nähtav.
sedentaarne, põhjal elav sedentary	Veekogu põhjal elav ja liikuv veeloom.
seeduv energia digestible energy	Söödas sisalduv energia, millest on maha arvatud väljaheitega organismist eemaldatav energia.
seeduvus, seeditavus digestibility	Soolest kehasse absorbeeritava aine osakaal söödas (%).
selgroog backbone, vertebral column	Kalade luustiku lüliline tugistruktuur koljust sabauimeni.
sessiilne, kinnitunult elav sessile	Veeloom, kes elab substraadile (põhi, vees olevad esemed) kinnitunult (nt karbid, käsnad).
settebassein sedimentation basin	Kalakasvanduse heite kogumise ja setitamise bassein.
settekoonus, settekogumislehter sedimentation cone	Vee puhastamiseks kasutatav lehter, mis on süvendatud kalakasvatusebasseini põhja väljavoolu ette ja mille põhjas on klapp. Fekaalid ja toidujäätmed kogunevad lehtri põhja ning need saab eraldi välja lasta settebasseini.
siberi tuur Siberian sturgeon ld <i>Acipenser baerii</i>	Tähtis töönduslikult püütav ja kasvatatav tuurlane, peamine kasvatatav tuurlane Euroopas (sh Eestis) ja Hiinas.
sifoon siphon	Veelimuste tunnelikujuline elund, mille kaudu nad pumpavad hingamiseks ja toidu filtreerimiseks karbipoolmete vahelt vett läbi.
signaalvähk signal crayfish ld <i>Pacifastacus leniusculus</i>	Põhja-Ameerikast pärit vähiline. Introdotseeritud paljudesse Euroopa maadesse. Tähtis vähipüügi ja -kasvatuse objekt (Soomes, Rootsis). Võõrliik, kelle Eestisse toomine on keelatud, kuid keda üksikutes kohtades siin juba leidub.
siiber gate valve	Veevoolu reguleeriv klapp torustikus.
siig whitefish, coregonid ld <i>Coregonus</i> sp	Perekonda <i>Coregonus</i> kuuluvad lõhelised, kelle liike on palju ja liigisisene muutlikkus väga suur. Eestis on mitu liiki, alamliiki ja vormi.

siirdekalad diadromous fish, migratory fish	Kalad, kelle paljunemine ja toitumine toimuvad erinevates keskkondades – mere- ja magevees – ning kes sooritavad nende keskkondade vahel rändeid.
silmtäpi staadiumis mari, silmtäppmari eyed egg	Kala loote arengustaadium, mil pigmenteerunud silmad on läbi marjatera kesta näha kahe musta täpina. Ebasoovitav termin: silmtäpis mari.
silmud lampreys	Poolparasiitsete, poolsiirde- ja magevees elavate sõõrsuude alamklass. Mitmel liigil, nt jõesilmul, on töönduslik tähtsus (ka Eestis). Kalavaru rikastamiseks saab inkubeerida silmumarja ja kasvatada vastseid.
sinivetikad, tsüanobakterid blue-green algae, cyanobacteria	Bakterid, mis sarnanevad vetikatega: nad elavad vees ja sisaldavad klorofüllit, kuid mitte kloroplaste ega rakutuuma. Sisaldavad siniseid pigmente. Eritavad toksine ja võivad põhjustada kalade hukkumist ning koduloomadel ja inimestel mürgistusi.
sisesekretsiooninäärmed, sisenõrenäärmed endocrine glands, endocrine organs	Hormoone eritavad näärmed (nt hüpofüüs, hepatopankreas, epifüüs, hüpotalamus, sugunäärmed).
sisselase, sisselask inlet	Ehitis, mille kaudu vesi siseneb kalakasvatustrajatisse.
sissevoolutoru feed pipe, inlet pipe, inlet tube	Toru, mille kaudu saab vett jagada ja kalakasvatustrajatisse sisse lasta.
sisused viscera	Kalade siseelundid.
smoltifikatsioon smoltification	Siirdelõhelaste laskujate e smoltide kohanemine soolase veega laskumisel kudejõgedest merre. Sellega kaasnevad muutused nende käitumises ja füsioloogias.
soo kindlakstegemine sexing	Kala soo väljaselgitamine väliste tunnuste või gonaadide seisundi hindamise abil (ultraheliuuring, biopsia).
soo pööramine sex reversal	Kalade soo muutmine varases arengujärgus hormonaalse töötlemise abil, et saada soovitava sooga isendeid ja järglasi.
soojaveelised kalad warm water fish	Kalad, kes vajavad paljunemiseks üle 15 °C vett ja kasvavad hästi üle 20 °C vees (nt karpkala, sägalased, tilapiaid).
sool intestine, gut	Kalade seedekulgla maost pärakuni.
soolavähike, arteemia brine shrimp ld <i>Artemia salina</i>	Soolajärvedes elav väike vähiline. Talle on iseloomulik püsimumade moodustamine, mis säilivad pärast veekogu kuivamist ilma veeta väga pikka aega, kuid hakkavad vette sattudes arenema. Kasutatakse laialt kalade noorjärkude elussöödana, sest püsimume on võimalik pikalt säilitada ja transportida ning vajaduse korral koorutada.
sooline dimorfism sexual dimorphism	Emaskalade kehakuju, värvuse ja suuruse erinevus isaskalade omast kas kogu elu vältel või kudemisajal. Ebasoovitav termin: suguline dimorfism.

soolsus salinity	Lahustunud mineraalainete, tavaliselt soolade, peamiselt NaCl-i sisaldus vees. Väljendatakse grammides liitri kohta (või milligrammides milliliitri kohta) e promillides e tuhandikosana vees (ppt – <i>parts per thousand</i> või psu – <i>practical salinity unit</i>).
soomus scale	Luukalade nahas olev kaitseplaat, mis koosneb kollageenikiududest ja on tugevdatud kaltsiumiga.
soomuskarpkala scaled carp	Karpkala, kellel kogu keha on ühtlaselt kaetud soomustega; genotüüp <i>SSnn</i> või <i>Ssnn</i> . Viimaste omavahelisel ristamisel tekib teatud osa peegelkarpkalu. Ebasoovitav termin: <i>scaly carp</i> .
sorteerimine grading	Kasvatatud kalade jagamine rühmadeks suuruse järgi ja eraldi paigutamine, et väiksemad kalad saaksid paremini kasvada.
sperm, spermatoosoid sperm, spermatozoon	Isassugurakk, mis viljastab munaraku.
spermatofoor spermatophore	Vähiliste spermakapsel, mille isane kinnitab emase laka alla suguaava lähedusse, kus kapsel lahustub ja laseb välja spermid, mis viljastavad munad, kui emane need koeb.
spoor spore	Mikroorganismi kestadega kaetud levimise rakk.
srott cake	Õlitaimede töötlemisel õli väljapressimise järel saadav tahke jääk. Valgurikas kalasööda komponent. Ebasoovitav termin: šrott.
standardpikkus standard length	Kala pikkus ninamikust soomuskatte lõpuni, lühendina <i>Sl</i> või <i>l</i> .
startersööt start feed	Peeneteraline, 0,2–1,5 mm läbimõõduga osakestest koosnev kalade kuivisööt. Kasutatakse vastsete ja maimude söömaõpetamiseks ja söötmiseks.
steriliseerimine sterilization	Kalade muutmine viljatuks sugunäärmete keemilise mõjutamise või geneetilise manipulatsiooni teel. Paralleeltähendus: töövahendite muutmine bakterivabaks.
sugukalad brood fish, spawners	Suguküpsed kalad, kelle suguprodukte kasutatakse kalakasvatuse järglaste saamiseks. Moodustavad sugukarja (<i>broodstock</i>).
sugukalatiik brood fish pond	Sugukalade pidamise tiik.
sugukromosoomid sex chromosomes	Paarilised kromosoomid, mis sisaldavad sugu määravaid genee ja erinevad tihti teineteisest suuruse ja kuju poolest.
suguküps kala Ripe, mature fish	Kala, kelle sugunäärmed on täielikult välja arenenud ja sugurakud viljastusvõimelised.
suguline küpsemine sexual maturation	Sugunäärmete väljaarenemine tasemele, kus kala on võimeline järglasi saama.
suhteline viljakus relative fecundity	Küpsete marjaterade arv emaskala munasarjas kala massiühiku (kg, g) kohta.
suletud veekasutusega kalakasvatuse süsteem, vee korduvkasutusega kalakasvatuse süsteem recirculation aquaculture system (RAS)	Veekasutuse süsteem kalakasvanduses, kus kalabasseinidest väljavoolav vesi puhastatakse mehaaniliselt ja bioloogiliselt ning töödeldakse kalakasvatuseks sobivate parameetriteni, misjärel suunatakse tagasi basseinidesse. Eesti keeles ka lühendina RAS. Ebasoovitav termin: retsirkulatsioonisüsteem.

sumbakalakasvatus cage (net cage) farming	Kalade kasvatamine suurtes võrgust rajatistes, mis asuvad vees ujukite ja teenindusplatvormi küljes ning on kinnitatud põhja või kalda külge. Ebasoovitav termin: <i>net pen farming</i> .
sump cage	Vees ujuv, tavaliselt võrkseintega rajatis kalade kasvatamiseks või hoidmiseks. Ebasoovitav termin: pandur.
suremus mortality	Hukkunud kalade suhtarv (%) mingi perioodi vältel. Vrd ellujäämus.
surmakangestus rigor mortis	Surnud kala lihaste kokkutõmbumine ja jäigastumine mõni aeg pärast surma. Möödub mõne tunni või päeva järel.
surmamine slaughtering	Kasvatatud kala tapmine tema töötlemiseks.
suukaudne vaksineerimine oral vaccination	Kalade vaksineerimine vaktsiini sisaldava sööda andmisega.
suurtaimestik, makrofüüdid macrophytes	Veekogus kasvavad suured taimed – kõrgemad taimed ja makrovetikad.
suus hautaja mouthbrooder	Kala, kes hoiab viljastatud marjateri suus kuni vastsete koorumiseni, tihti ka vastseid.
säga catfish	Algselt Ameerika sägade <i>Ictalurus</i> ingliskeelne üldnimetus, levis hiljem Euroopasse ja hakkas tähistama ka siinseid sägasid, kelle kohta varem oli kasutatud sõna <i>sheatfish</i> või <i>wels</i> , ning Aafrika sägasid <i>Clarias</i> ja teisi sägalasi. Ebasoovitav nimetus: kass-säga, kasskala.
sägalised catfishes ld <i>Siluriformes</i>	Seltsi <i>Siluriformes</i> kuuluvad kalad, levinud peamiselt sooja kliimaga maades, umbes 1200 liiki. Paljud on olulised tööstus- ja akvaariumikalad, samuti kalakasvatuse objektid.
söödakoeftsient, söödavää- rindus food conversion ratio (FCR)	Sööda kogus, mis kulub kala juurdekasvuks massiühiku võrra. Esitatakse kasutatud sööda kuivmassi ja lisandunud kala toormassi suhtena.
söödakogus feed ration	Kalale päevas antava sööda hulk.
söödalisand feed supplement	Kalasöödale lisatud toidukomponent (premik, probiootikum jt).
söötmislaud feeding board	Tiiki või basseini paigaldatav plaat põhjatoiduliste kalade söötmiseks.
söötmisnorm, söödanorm feeding rate, feed ratio	Kaladele ajauhikus (päevas) antav söödakogus. Näidatakse suhtarvuna kalade kehamassist (%), s.t mitu kg sööta 100 kg kala kohta).
sügavkülmutamine cryopreservation, deep freezing	Sperma (kaladel niisa) säilitamine pikka aega madalal temperatuuril (–196 °C), et seda hiljem viljastamiseks kasutada.
süsihappegaas, süsinikdioksiid carbon dioxide	Värvitu ja lõhnatu vees lahustuv gaas (CO ₂), mis tekib hingamisel, s.t süsinikku sisaldavate ainete oksüdeerimisel. Muudab vee happeliseks. Veeorganismidele toksiline sisaldus on üle 20 ppm (mg/l).

süsivesikud
carbohydrates

Üldnimetus toitainete kohta, mis koosnevad süsinikust, vesinikust ja hapnikust vahekorras 1 : 2 : 1 (sahhariidid e suhkrud). Kalasööda puhul tuuakse tihti esile lämmastikuvabade ekstraktiivainete sisaldus (NFE – *nitrogen-free extract*), millest põhiosa moodustavad süsivesikud.

süstimisvaksineerimine
injection vaccination

Kalade vaksineerimine süstimise teel. Enamasti süstitakse kõhuõnde.

Z, t

zooplankton, loomhõljum
zooplankton

Vees hõljuvad väikesed loomad – ainuraksed, keriloomad, vähilised. Tähtis toit kalavastsetele, -maimudele ja planktonitoidulistele kaladele (nt kilu, räabis, jamepea).

zoospor, rändeos
zoospore

Viburi(te) abil vees liikuv eos (nt veesentel, bakteritel, protistidel). Vesiviljeluses tähtis kui vähikatku levitaja.

Zugi haudepudel, Zugi pudel
Zoug jar, Zouger jar

Põhjata koonusekujuline, suu alaspidi seisev vertikaalne haudeaparaat, põhimõttelt sama mis Weissi pudel. Ebasoovitav termin: *Zug bottle, Zuger glass*.

taasasustamine
restocking

Varem veekogus esinenud kala- või muu veorganismi liigi sinna uuesti laskmine eesmärgiga taastada tema kadunud asurkond.

tagasipesu
back flushing, backwash

Biofiltri puhastamise meetod: vee surumine tagurpidi läbi filtri meedia.

taimtoidulised kalad
herbivorous fish, Chinese carps

Kalakasvatases kasutatav üldnimetus Hiinast pärit karpkalalaste kohta, keda kasvatatakse polükultuuris ning kes tarbivad fütoplanktonit ja kõrgemat taimestikku (nt pakslaupe ja valgeamuur).

talvitumine
wintering

Kalade elu talvetingimustes (jää all), kus nende liikuvus ja toiduvajadus on väike.

talvistuik
wintering pond

Tuik, kus parasvöötme kliimas hoitakse talvel kalu suure asustustiheduse juures. Sel ajal kalad ei toitu ega kasva.

tamm, pais
dam, dyke, weir, dike

Vooluveele rajatud vettpidav tõke vee kogumiseks, kõrvaesunamiseks või kaitseks veetõusu eest.

tarbeviljakus
actual fecundity

Sugukalalt lüpsmisel saadav marjaterade arv. Ebasoovitav termin: tööviljakus.

tasakaalustatud sööt
balanced diet

Kalasööt, milles vajalike toitainete vahekord on optimaalne.

temperatuurisokk
temperature shock

Ohtlik elutegevuse häire, mille kalal kui kõigusoojasel loomal kutsub esile järsk temperatuurimuutus (üle 5 °C/h). Tekib nii üleviimisel soojast veest külma kui ka vastupidi.

teod
snails

Kõhtjalgsete limuste rühm (*Gastropoda*), kellel on keerdunud helikoidne või spiraalne koda ja kellel gaasivahetus toimub mantliõõne kaudu. Vesiviljeluses kasvatatakse mereveelisi tiguseid. Veeteod on kalaparasitide vaheperemeheks ja seega kalakasvatades ebasoovitavad.

termaalvesi
thermal water

Soojuselektrijaamadest ja tööstusobjektidest väljavoolav jahutusvesi ning looduslik kõrge temperatuuriga põhjavesi (geotermaalvesi), mida saab kasutada soojalembeste kalade kasvatamiseks ka põhjamaistes tingimustes.

testis , seemnesari, niisk, raig testis	Isassuguorgan, mis toodab sperme ja isassuguhormoone.
testosteron testosterone	Isassuguhormoon.
tetratsükliin tetracycline	Kalade bakteriaalhaiguste raviks kasutatav antibiootikum.
tiamiinipuuduse sündroom , M74 sündroom thiamine deficiency syndrome (M74)	B ₁ -vitamiini ehk tiamiini puudusest tingitud arenguhäire, mis on löhe vastsetele surmav.
tihendusrest crowding screen	Võrgulinast või metallvõrgust rest, mida basseinis nihutades saab kala koondada väljapüügiks väikesesse basseinossa.
tiigerkrevett giant tiger prawn, Asian tiger shrimp, ld <i>Penaeus monodon</i>	Suur Indohiinast pärit krevett, keda kasvatatakse massiliselt tiikides; maailmas enim kasvatavaid vähilisi.
tiigikalakasvatus pond farming, stillwater pond farming	Kalade kasvatamine suhteliselt väikese läbivooluga suurtes rajatistes – tiikides.
tiigiturism put and take fisheries	Kalakasvatusel põhinev turismiharu. Turist saab tasu makstes õngitseda tiigist sinna kasvandusest toodud kalu, Eestis peamiselt vikerforelli. Ebasoovitav termin: kalaturism.
tiik pond, pool	Täielikult või valdavalt looduslikust pinnasest (muldse) põhja ja seintega kalakasvatusrajatis, enamasti suure pinnaga (0,5–20 ha). Tiigis toituvad kalad osaliselt looduslikul toidubaasil. Tõeline kalakasvatustiik on läbivooluga paistiik ja täielikult tühjendatav.
tilaapia tilapia ld <i>Tilapia</i> sp	Paljude kirevahvenlaste koondnimetus, perekondade <i>Oreochromis</i> , <i>Sarotherodon</i> ja <i>Tilapia</i> kalad. Enim kasvatavad on niiluse tilaapia (<i>Oreochromis niloticus</i>) ja punane e roosa tilaapia (niiluse tilaapia ja mosambiigi tilaapia – <i>Tilapia mossambica</i> – hübriid).
toiduahel , toitumisahel food chain	Jada organisme, keda seostab järjestikku toitumine ja toiduobjektiks olemine.
toitaine nutrient, feedstuff	Aine, mida organism omastab ja mis rahuldab tema elulisi vajadusi.
toitekanal feeder channel	Kalatiikidesse vett juhtiv rajatis.
toitumine nutrition	Toidu tarbimine ja omastamine veeloomade poolt.
toodang , saak yield	Vesiviljelusrajatisest aastas saadav loomade kogus; tavaliselt väljendatakse kilogrammides või tonnides.
toorproteiin crude protein	Sööda või kala valgusisaldus, mille määramiseks korrutatakse proovi lämmastikusisaldus koefitsiendiga 6,25.
toorrasv crude fat	Sööda või kala proovist eetriga ekstraheerimisel saadav rasvade kogus.

transgeenne kala transgenic fish	Kala, kelle genoomi on paremate omaduste saamiseks lisatud mingi osa mõne teise liigi genoomist (nt kasvuhormooni lisageeni sisaldav kala).
trihodinoos trichodiosis	Ripslooma <i>Trichodina</i> sp. tekitatav ohtlik haigus, mis väljendub nahakahjustusena.
triipahven striped bass ld <i>Morone saxatilis</i>	Põhja-Ameerika ahvenlane, kelle kehal on mustad pikitriibud. USAs, Iisraelis jm kasvatatakse valge ahvena ja triipahvena hübriidi (<i>Morone chrysops</i> × <i>Morone saxatilis</i>), kellel on pikitriibud murtud ja katkestatud. Eestis on teda kasvatatud katseliselt.
trimetoprim trimethoprim	Kalade bakteriaalhaiguste raviks kasutatav antibiootikum.
triploid triploid	Organism, kelle rakkudes on kromosoomigarnituur kolme koo-piana. Kaladel (nt vikerforellil) kutsutakse triploidiseerumisele viljastatud marjale rakendatava temperatuuri- või rõhušokiga. Eesmärk on saada steriilsed ja seetõttu paremate lihaomadustega kalad.
trummelfilter drum filter	Pöörleva trumli kujuline tihedast terasvõrgust mehaaniline filter tahkete osakeste eemaldamiseks kalakasvanduse veest.
tserkaar cercaria	Parasitaarsete usside trematoodide ujuv vastne, kes on vaheperemehest (limusest) lahkunud ja nakatab kalu.
tuhk ash	Kalasöödas või kalas sisalduvad mineraalained, mis jäävad järele pärast orgaanilise aine põletamist. Söödaanalüüsil nimetatakse seda toortuhaks.
tundlik staadium tender stage	Kalamarja arenguperiood viljastamisjärgsest ajast kuni loote silmade pigmenteerumiseni. Loode on siis eriti tundlik keskkonnamuutuste, eriti käitlemise suhtes.
tursk cod, ld <i>Gadus morhua</i>	Maailma tähtsamaid püügikalu. Kasvatatakse vähesel määral Norras jt Põhjamaades.
turustussuurus, turustamissuurus marketable size	Kasvatatud kala suurus, mille juures saab teda müüa.
tuurlased sturgeons ld <i>Acipenseridae</i>	Ohustatud kõhrluuste kalade sugukond, keda kasvatatakse nii kaubakalaks kui ka kaaviari saamiseks, ilukaladena ja kalavaru rikastamiseks. Kasvandustes on tavalisim siberi tuur (<i>Acipenser baerii</i>).
tõke weir	Jökke ehitatud tõke, mis takistab kalade liikumist ja võimaldab püüda tõkke alla kogunenud kalu.
tõstevõrk liftnet	Kalapüügivahend, mis koosneb raami külge kinnitatud lõdvalt rip-puvast võrgulinast ja tõstekonstruksioonist. Lastakse vee põhja ja tõstetakse üles koos selle kohale kogunenud kaladega. Kasutatakse tiigikalakasvandustes noorkalade arvu hindamiseks.
tõuaretus selective breeding	Põllumajandusloomade pärilike produktiivomaduste parandamine ja välimuse kujundamine soovitud suunas geneetiliste meetoditega.

tõug, liin strain	Kindlate omadustega (produktiivomadused, välimus, geneetilised iseärasused), ühtse päritoluga ja teatud piirkonnas esinev põllumajandusloom, kes on loodud aretuse teel ning ametlikult tunnustatud. Kalakasvatases, kus tõugude tunnustamine on vähe levinud, eelistatakse terminit „liin“.
tähnik parr	Lõhelaste maimu ja laskuja vaheline mageveeline arengujärk, mida iseloomustavad suured tumedad laigud piki keha keskjoont.
tähniku märk parr mark	Lõhelaste tähnikute külgedel paiknev suurte mustade laikude rida. Ebasoovitav termin: sõrmejalg.
täispikkus total length	Kala pikkus ninamikust sabauime lõpuni, lühendatult <i>TL</i> või <i>L</i> .
täissööt complete feed	Kõiki organismile vajalikke komponente optimaalses vahekorras sisaldav sööt.
täppissööt formulated diet	Kalasööt, mille koostis (valgu-, rasva- ja süsivesikusisaldus) on kujundatud vastavaks keskkonnatingimustele ja kala suurusele. Tavaliselt on sellesse lisatud vitamiinipremikseid ja sideaineid.
töötlemine fish processing	Toodete valmistamine püütud või kasvatatud veorganismidest – rookimine, keetmine, küpsetamine, suitsutamine, soolamine, kuivatamine, külmutamine, konservimine jt.
tühjendamine draining	Kalatiigist läbi regulaatori vee väljalaskmine nii, et tiik jääb kuivaks.
tühjenduskanal drainage channel	Kanal, mille kaudu juhatakse ära kalakasvatusrajatistest väljalastav vesi.
tühjendustoru, väljalasketoru drain pipe	Toru, mille kaudu saab vee kalakasvatusrajatisest välja lasta.
tüsedusindeks condition factor	Kala kaalu ja pikkuse suhte näitaja, vt Clarki, Fultoni tüsedusindeks.
U	
udukamber fog chamber	Kamber kalamarja hautamiseks udutaolises veeaurus. Eestis kasutatud nt kohamarja hautamiseks.
uimed fins	Kalade liikumiselundid. Uimede arv ja paigutus on oluline süstemaatiline tunnus.
uimekiired fin rays	Kiiruisemete kalade uimede jäigad või painduvad tugistruktuurid, mis võimaldavad uimi liigutada ja nende kuju muuta. Kiirte arv on süstemaatiline tunnus.
ujuk float	Sumpade, võrkude ja nootade ülemisse äärde kinnitatud ketas, rõngas või kork, mis on enamasti valmistatud plastist ja tagab ujuvuse.
ujupõis swim bladder, air bladder	Gaasi sisaldav kalade elund, mille mahu muutmisega reguleerib kala oma keha erikaalu ja ujuvust; mõnel liigil talitleb ka hingamisorganina.
ujuv sump, avatud sump floating cage, open cage	Veepinnal olevatele ujukitele kinnitatud kalasump, mille servad ulatuvad üle veepinna ja mis on pealt avatud.

ujusööt floating feed	Kalasööt, mille graanulid jäävad veepinnale ujuma.
ultraviolettkiirgur UV treatment system	Kalakasvanduse vee desinfitseerimiseks kasutatav seade, mis suunab vette ultraviolettkiirgust.
ultraviolettkiirgus, UV-kiirgus UV radiation, ultraviolet light	Elektromagnetkiirgus lainepikkusega 40–400 nm, põhjustab mutatsioone ja organismide surma. Tugeva bakteritsiidse toime tõttu kasutatakse kalakasvandustes vee desinfitseerimiseks. Mõõtuühikuks on $\mu\text{Ws}/\text{cm}^2$.
ummuksissejäämine oxygen deficiency	Vees lahustunud hapniku puudus kalamajanduslikes veekogudes; põhjustab kalade suremist. Talvine ummuksissejäämine on tingitud sellest, et jääkatte tõttu on hapniku ligipääs piiratud ja osa sellest kulub orgaanilise aine lagundamisele; suvise ummuksisse jäämise põhjus on fütoplanktoni vohamine. Ebasoovitav termin: ummuksislejämine.
uputatud sump, uputatav sump submerged cage, closed cage	Kalakasvatussump, mis on ankurdatud veepinnast allapoole ja igast küljest suletud.
urogenitaalava, kuse-suguava urogenital opening	Kalade elund, mis on moodustunud ühinenud muna- või seemnejuhadest ja kusejuhadest. Selle kaudu väljutatakse ka suguproduktid.
uurea urea	Kalade valkude ainevahetuses tekkiv jääkaine CON_2H_4 . Ebasoovitav termin: karbamiid.
V	
vahtpolüstüreen styrofoam	Isolatsioonimaterjal, mida kasutatakse temperatuuri säilitamiseks kalade transportimise anumates jm.
vaiatehnoloogia pole culture	Limuste kasvatamise viis, kus loomad kinnituvad merepõhja rammitud vaiadele.
vaktsineerimine, immuniseerimine vaccination	Nõrgestatud haigustekitaja viimine looma organismi, et kutsuda esile immuunsus selle haiguse suhtes. Vaktsiinid on olemas enamiku tähtsate kalahaiguste vastu (vibriosis, furunkuloos, jersinioos, flavobakterioosid).
valge kala white fish	Valge lihaga tööduskalade üldnimetus. Inglise <i>white fish</i> on ka karpkalalaste hulka kuuluvate hõbedaste õngitsemiskalade üldnimetus. Mitte segi ajada siiglastega (<i>whitefish</i>).
valgeamuur grass carp ld <i>Ctenopharyngodon idella</i>	Hiinast pärit karpkalalane, maailma tähtsamaid kalakasvatuse objekte. Kasvatatakse polükultuuris, toitub veetaimedest, kasutatakse ka veekogu puhastamiseks liigest taimestikust. Eestis kasvatatakse ja asustatakse veekogudesse vähesel arvul.
valgejalg-krevett, vannamei viburhännak whiteleg shrimp ld <i>Litopenaeus vannamei</i>	Sooja kliimaga maades, eriti Ida-Aasias, samuti retsirkulatsiooniüsteemides suurtes kogustes kasvatatav mereveeline krevett. Ebasoovitav nimetus: <i>Penaeus vannamei</i> .
valgud proteins	Aminohappejääkidest koosnevad pikaahelalised lämmastikku sisaldavad ühendid.
vannitamine bath treatment	Kalade asetamine ravimilahusesse haiguste raviks või vaktsiinilahusesse vaktsineerimiseks.

vanuseklass age class, cohort	Samavanuste veeloomade rühm. Ebasoovitatav termin: vanuseklass.
vanuseline koosseis age composition	Populatsiooni või kasvatatavate veeorganismide rühma vanuseklasside jaotus.
varasuguküps isaslõhe grilse	Ühe mereeluaasta järel suguliselt küpsev isane lõhe.
vasksulfaat copper sulphate	Sinine kristalliline aine (CuSO_3), mille lahust kasutatakse vetikamürgina ja parasiitide tõrjeks.
vastsed fry, larvae	Kalade noorjärgud marjaterast koorumisest kuni üleminekuni aktiivsele toitumisele. Laias tähenduses periood, mis hõlmab ka eelvastseid.
vastuvõtlikkus susceptibility	Organismi tundlikkus haigustekitajate suhtes, kui tal puudub immuunsus.
vee karedus water hardness	Lahustunud Ca- ja Mg-soolade sisaldus vees (mmol/l või mg-ekv/l). Ühikuna on olnud kasutusel ka kareduskraad. Ebasoovitatav termin: <i>water hardness</i> .
vee korduvkasutus water reuse	Kalade kasvukeskkonnast väljuva vee suunamine sinna tagasi pärast puhastamist.
vee saastamine water pollution	Tahke, vedela või gaasilise aine või mikroobide sattumine vette hulgal, mis ületab nende keskmist looduslikku sisaldust ja on inimtegevusest tingitud.
veehoidla, paisjärv water reservoir	Vooluvee tõkestamise teel maapinna nõkku või kaevatud süvendisse rajatud tehisveekogu.
veekasutusmaks water fee	Riigi veeressursi kasutamise eest võetav lõiv. Eestis praegu kalakasvatusele ei rakendata.
veekogu water body	Vett sisaldav looduslik pinnavorm või kunstrajatis.
veetaimestik aquatic weeds	Kalatiikides kasvavad suured veetaimed, mis on kalakasvatuse seisukohalt ebasoovitavad.
veevahetus water exchange time, flushing time	Vee vahetumise aeg (päevades, tundides) kalakasvatuserajatises (kalatiigis, -basseinis) või veekogus.
veevajadus water demand	Kalade kasvatamiseks vajalik läbivoolava vee kogus (l/s).
veeõitseng algal bloom	Vetikate kiire massiline paljunemine (vohamine) veekogus. Võib tekitada hapnikupuudust või üleküllastust ning toksiinide suurt sisaldust vees. Ebasoovitatav termin: vee õitsemine.
Weissi haudepudel, Weissi pudel Weiss jar	Põhjata ümberpööratud klaaspudeli kujuline vertikaalne kalamarja haudeaparaat. Sarnaneb Zugi haudepudeliga. Ebasoovitatav termin: <i>Weiss bottle</i> .
vene tuur Russian sturgeon <i>Id Acipenser gueldenstaedtii</i>	Musta ja Kaspia mere vesikonnast pärit tööndusliku tähtsusega tuurlane, keda kasvatatakse paljude maade vesiviljeluses, sh Eestis.

vertikaalne haudeaparaat vertical incubator	Haudeaparaat, milles vesi liigub läbi hautatava kalamarja massi või kihtide kas ülalt alla või alt üles. Kasutatakse pudelikujulisi või üksteise peale asetatud raamide kujulisi aparate.
vertikaalne väljavoolutoru stand pipe	Kalade väljapääsemise vältimiseks võrekaetud püstine toru, mille ülemisest otsast voolab vesi basseinist välja.
vesikirbulised , kladotseerid cladocerans ld <i>Cladocera</i>	Vähilised, kes moodustavad suure osa zooplanktonist. Oluline kalamaimude toit.
vesinikperoksiid hydrogen peroxide	Desinfitseerimiseks ja parasiitide tõrjeks kasutatav aine (H ₂ O ₂). Ebasoovitav termin: vesinikülihapend.
vesiviljelus , akvakultuur aquaculture	Veeorganismide kasvatamine inimese loodud ja juhitavates tingimustes tehnoloogiate abil, mis võimaldavad neid toota suuremas mahus, kui veekogu looduslikud tingimused (toidubaas) seda võimaldaksid. Vesiviljelusorganismid on kasvataja omand kogu tootmistsükli vältel.
vetikad algae, algi	Suure ja mitmekesise fotosünteesivate, nii ainu- kui ka hulkraksete veeorganismide rühma kokkuvõttev nimetus. Osa neist kasvatatakse ka vesiviljeluses.
vetikakasvatus algiculture	Vetikate kasvatamine selleks loodud keskkonnas – veemahutites (mikrovetikad) või tugistruktuuridel (makrovetikad, nt lehtadru).
vetikamürk algicide	Veetaimede mürk, mille abil eemaldatakse vetikad kalakasvatuse rajatistest ja hoitakse ära sumpade kattumine vetikatega.
vibriosis vibriosis	Merevees kasvatatavatel lõhelastel, eriti noorkaladel soojas vees avalduv ohtlik haigus, mida põhjustab bakter <i>Vibrio anguillarum</i> . Sümptomiteks on nahahaavandid, verevalumid, naha tumenemine jm.
viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS) viral haemorrhagic septicaemia (VHS)	Lõhelaste, eriti vikerforelli noorjarkude ohtlik rabdoviroos. Põhjustab täppverevalumeid lihastes ja siseelundites, naha tumenemist, punnasilmsust, lõpuste aneemiat ja uimede lagunemist. Haigestumisi on esinenud ka Eesti kalakasvandustes.
vikerforell rainbow trout, ld <i>Oncorhynchus mykiss</i>	Põhja-Ameerikast pärit lõhelane, kes on inimese toel levinud üle maailma. Tähtis kalakasvatuse objekt. Eesti kalakasvandustes enim toodetud kala.
vikerforelli külmaveehaigus cold water disease, peduncle disease	Vastsetest suuremate lõhelaste, eriti vikerforelli flavobakterioos, mida põhjustab <i>Flavobacterium psychrophilus</i> . Haigusnähtudeks on kollakad laigud nahal, septitseemia, aneemia, sisemiste kudede kahjustused ja põletik.
vikerforelli maimusündroom , vastsete sündroom rainbow trout fry syndrome	Flavobakterioosi vorm, mis tabab lõhelaste noorkalu ja tekitab suurt kahju.
viljakus fecundity	Emaskala potentsiaalne järglaste (marjaterade) arv ühe paljunemisperioodi vältel.
viljastamine fertilization	Munaraku ja spermi ühinemine, mille tagajärjel tekib looteks arenev sügoot.
viljastusprotsent fertilization rate	Viljastunud marjaterade osa inkubeeruma pandud marjateradest. Hinnatakse silmtäpi staadiumis.

Virkon S Virkon S	Kalakasvatustes kasutatav desoaine.
viskevõrk , heitevõrk throwing net	Kalapüügivahend: võrkott, mille serva ümbritseb raskustega nõõr. Heidetakse kuplina veekogusse kalade kohale nii, et vajuvad raskused tõmbavad kotisuu kokku ja kalad jäävad kotti. Kasutatakse katsepüükidel kalatiikides.
vitellogenees vitellogenesis	Rebu moodustumise protsess munarakus.
voolukiirus flow rate, velocity	Vee liikumise kiirus vooluveekogus, sh kalakasvatustrajatises (m/s).
võrgusilma suurus mesh size	Võrkpüünise või sumba ava suurus, mõõdetakse ruudukujulise ava diagonaali järgi.
võrksump net pen, net cage	Võrkmaterjalist (mõrralinast) seintega kalakasvatussump. Ebasoovitav termin: võrkpuur.
võõrliik alien species, nonnative species, not indigeneous species	Liik, mille inimene on tahtlikult või juhuslikult väljapoole selle loodusliku asuala levitanud.
väetamine fertilizing, fertilization	Toitainete lisamine veekogusse, et stimuleerida toiduahela aluseks oleva primaarproduktiooni suurenemist.
vähem väärtuslik õngitsemiskala coarse fish	Lääne-Euroopas tähistatakse selle terminiga lõhelastest (<i>game fish</i>) vähem hinnatud harrastuspüügi objekte.
vähid crayfish, crawfish	Kümnejalaliste mageveevähiliste üldnimetus.
vähikasvandus crayfish farm	Tiikide ja basseinide kompleks, kus kasvatatakse vähke.
vähikasvatus crayfish farming, astaciculture	Vesiviljeluse haru, mis tegeleb vähiliste kasvatamisega inimese loodud tingimustes (tiigid, basseinid).
vähikivid , gastroliidid gastrolites	Vähi maos kestumise eel tekkivad lubimoodustised kaltsiumivaru talletamiseks.
vähikvastne , nauplius nauplius	Vähiliste moonde järk. Oluline kalamaimude toit, kasutatav ka kalakasvatustes elussöödana.
väikekarbid clams, cockles	Paljude väikeste mereveeliste karpide üldnimetus. Osa neist kasvatatakse ka kasvandustes.
väljaheide , sõnnik, fekaalid faeces	Seedimata toidu tahked jäägid, mis väljutatakse soolestikust päraku kaudu. Kalakasvatustes oluline saastekomponent, mille sattumist äravoolu kaudu suublasse või suletud veekasutuse korral puhastisse tuleb vähendada.
väljalase , väljalask outlet	Rajatis või seade, mida kasutatakse vee väljalaskmiseks tiikidest, basseinidest jne (nt torustik, munk vms).
väljapüügibassein , püüdebassein harvesting basin	Tiigi sügavaimas osas väljavoolu juures või väljavoolutoru taga paiknev bassein tiigi tühjendamisel sinna kogunenud kalade püüdmiseks.
väljapüük harvesting	Kala kättesaamine kalakasvatustrajatisest, tavaliselt rajatise veest tühjendamise teel.

väärandatud toode
value-added product

Vesiviljeluse saadus, mida on töödeldud suurema turuväärtuse loomiseks või turustamise laiendamiseks.

väävelvesinik
hydrogen sulphide

Mädamuna lõhnaga mürgine gaas (H₂S), mis tekib orgaanilise aine lagunemisel anaeroobsetes tingimustes. Ohtlik kaladele tiiki-des ja järvedes, kus esineb hapnikupuudust.

õ, ä, ö, ü

õhktõstuk
air lift

Seade vee gaasirežiimi reguleerimiseks ja vee tõstmiseks mullide abil, mis tõusevad vee süvakihti pumbatud õhust.

õhupihusti
air diffuser

Seade õhu segamiseks vette, surudes seda kompressori abil läbi väikesepoorilise mulle tekitava materjali (nt õhustuskivide).

õhupuhur
air blower

Seade õhumullide pumpamiseks vette väikese surve all.

õhustuskivi
air stone

Väga peenpoorne kivitaoline õhupihusti, millest läbi pumbatud õhk satub vette väikeste mullidena.

õng
hook and line, rod and line, fish hook

Konksust ja õngenööri (tihti ka ridvast, ujukist, rullist ja raskusest) koosnev kalapüügivahend (nt söödaga käsiõng, ridaõng, põhjaõng, und, lutsumänd, sikuti).

õngesöödakala
baitfish

Õngekonksu otsa söödaks pandav eluskala; mõnel maal kasvatatakse ja müüakse harrastuskalastajatele.

äsja viljastatud mari
green eggs

Ingliseelset väljendit kasutatakse vahetult viljastamisjärgse, väga tundliku marjaterade arengustaadiumi kohta.

ööpäevane rütm, tsirkaadne rütm
circadian rhythm

Ööpäeva vältel looduses toimuvate protsesside tsükliline muutumine. Ebasoovitav termin: ööpäevaringne.

üheaastane kala
yearling

Kalade elujärk aastavanuseks saamisest kaheksakuiseks saamiseni.

ühesooline kari
single-sex stock

Geneetilise või hormonaalse manipulatsiooni abil saadud ainult emas- või ainult isaskalad. Kasutatakse selliste kalade tootmiseks, kelle eri sugupooltel on erinev tarbimisväärtus. Ainult emaste kalade puhul *all-female stock*.

üleasustus
overcrowding

Kalade liiga tihe paiknemine tiigis või basseinis, mille tagajärjel väheneb nende juurdekasv ning tekivad häired füsioloogias ja käitumises.

üleküllastus
supersaturation

Gaaside, vesiviljeluses eeskätt hapniku sisaldus vees, mis ületab antud temperatuuril lahustuva gaasi sisalduse.

üleküpsemine
overripening

Ovuleerunud, kuid õigel ajal kudemata jäänud marjaterade taandareng. Selle tagajärjel muutub marjaterade ehitus ja koostis ning nende viljastumisvõime väheneb.

üles ujuvad vastsed
swim-up fry

Eelvastset, kes rebukoti ammandamise järel hakkavad ujuma ja tõusevad veepinnale, et täita ujupõis õhuga.

ümarbassein
circular tank

Ümmarguse kujuga kalabassein.

ümberasustamine
transplantation

Kalade jt veeorganismide viimine ühest veekogust teise kalavarude suurendamise ja populatsioonide taastamise eesmärgil.

Vesiviljeluse inglise-eesti register

inglisekeelne termin,
sünonüüm(id)

märksõna eesti keeles, süno-
nüüm(id), ladinakeelne nimetus

märksõna
lehekülje
number

<i>essential fatty acid</i>	asendamatu rasvhape	
<i>Eurasian perch</i>	ahven, euraasia ahven, l'd <i>Perca fluviatilis</i>	
<i>European catfish, wels, wels catfish, sheatfish</i>	europa säga, säga, l'd <i>Silurus glanis</i>	14
<i>European eel, eel</i>	angerjas, europa angerjas, l'd <i>Anguilla anguilla</i>	10
<i>eutrophication</i>	eutrofeerumine	14
<i>eviscerated fish, gutted fish</i>	roogitud kala	37

a

<i>absolute fecundity</i>	absoluutne viljakus	9
<i>acid water</i>	happeline vesi	16
<i>actual fecundity</i>	tarbeviljakus	42
<i>additional fish, supplemental fish</i>	lisakala	27
<i>adhesive eggs</i>	kleepuv mari	22
<i>adipose fin</i>	rasvauim	36
<i>aeration</i>	aereerimine, õhustamine	9
<i>aerator</i>	aeraator, õhustaja	9
<i>aeromonoses</i>	aeromonoosid	9
<i>African catfish, African sharptooth catfish, Nile catfish</i>	angersäga, aafrika säga, niiluse säga, l'd <i>Clarias gariepinus</i>	10
<i>age class, cohort</i>	vanuseklass	47
<i>age composition</i>	vanuseline koosseis	47
<i>air bladder, swim bladder</i>	ujupõis	45
<i>air blower</i>	õhupuhur	50
<i>air diffuser</i>	õhupihusti	50
<i>air lift</i>	õhktõstuk	50
<i>air stone</i>	õhustuskivi	50
<i>alevin</i>	eelvastne	13
<i>algae, algi</i>	vetikad	48

<i>algal bloom</i>	veeõitseng	47
<i>algi, algae</i>	vetikad	48
<i>algicide</i>	vetikamürk	48
<i>algiculture</i>	vetikakasvatus	48
<i>alien species, nonnative species, not indigenous species</i>	võõrliik	49
<i>alkaline water</i>	aluseline vesi	9
<i>alkalinity</i>	leelisus, aluseliskus	26
<i>amino acid</i>	aminohape	9
<i>ammonia</i>	ammoniaak	9
<i>anadromous fish</i>	anadroomne kala	9
<i>anaesthesia</i>	anesteseerimine, uinutamine	9
<i>anaesthetics</i>	anesteetikum, uinutusaine	9
<i>anoxia, oxygen deficiency</i>	hapnikuvaegus, hapnikupuudus	16
<i>antioxidant</i>	antioksidant	10
<i>aphanomycosis, crayfish plague</i>	afanomükoos, vähikatk	9
<i>aquaculture</i>	vesiviljelus, akvakultuur	48
<i>aquaponics</i>	akvapoonika	9
<i>aquatic weeds</i>	veetaimestik	47
<i>Arctic char, Arctic charr</i>	arktika paalia, ld <i>Salvelinus alpinus</i>	10
<i>argulosis</i>	arguloos	10
<i>artesian water, artesian groundwater</i>	arteesia vesi	10
<i>artificial propagation</i>	kunstlik paljundamine	25
<i>artificial spawning ground</i>	kunstkoelmu	25
<i>artificial stocking, restocking</i>	kalakasvatuslik taastootmine, kalavaru kunstlik taastootmine	20
<i>ash</i>	tuhk	44
<i>Asian seabass, barramundi, giant perch</i>	barramundi, ld <i>Lates calcarifer</i>	11
<i>Asian tiger shrimp, giant tiger prawn</i>	tiigerkrevett, ld <i>Penaeus monodon</i>	43
<i>astaciculture, crayfish farming</i>	vähikasvatus	49
<i>astaxanthin</i>	astaksantiin	10
<i>Atlantic salmon</i>	atlandi lõhe, ld <i>Salmo salar</i>	11
<i>automatic feeder</i>	automaatsöötja, söödaautomaat	11
b		
<i>back flushing, backwash</i>	tagasipesu	42
<i>backbone, vertebral column</i>	selgroog	38
<i>bacterial kidney disease (BKD)</i>	bakteriaalne neeruhaigus, renibakterioos, ld <i>Renibacterium salmoniarum</i>	11
<i>backwash, back flushing</i>	tagasipesu	42
<i>baitfish</i>	õngesöödakala	50
<i>balance disturbance syndrom</i>	laperdamishaigus	26

<i>balanced diet</i>	tasakaalustatud sööt	42
<i>barbels</i>	poised	33
<i>barramundi, Asian seabass, giant perch</i>	barramundi , ld <i>Lates calcarifer</i>	11
<i>basin, tank, trough</i>	bassein	11
<i>bath treatment</i>	vannitamine	46
<i>belt feeder</i>	lintsöötja	27
<i>beluga sturgeon</i>	beluuga , ld <i>Huso huso</i>	11
<i>benthos</i>	bentos	11
<i>benthos feeder, bottom feeder</i>	põhjatoiduline , bentostoiduline	35
<i>benzalconium chloride</i>	bensalkooniumkloriid	11
<i>benzocaine</i>	bensokaiin	11
<i>berried female crayfish</i>	marjaga emane vähk	28
<i>bester</i>	bester , ld <i>Huso huso</i> × <i>Acipenser ruthenus</i>	11
<i>bighead carp</i>	jämepea , ld <i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	19
<i>biochemical oxygen demand (BOD)</i>	biokeemiline hapnikutarve	12
<i>biocontainment</i>	bioohje	12
<i>biofilter</i>	biofilter , biopuhasti	12
<i>biofilter media</i>	biofiltri tugimaterjal , biofiltri tugielement	12
<i>biogens</i>	biogeenid	12
<i>biological cleaning pond</i>	biotiik	12
<i>biological film</i>	biokile	12
<i>biological marsh</i>	biolodu	12
<i>biomanipulation</i>	biomanipulatsioon	12
<i>biomass</i>	biomass	12
<i>biomelioration</i>	biomelioratsioon	12
<i>biosecurity</i>	bioturvalisus	12
<i>bivalves, shellfish</i>	karbid	21
<i>black amur</i>	must amuur , ld <i>Mylopharyngodon piceus</i>	29
<i>blue mussel</i>	rannakarp , söödav rannakarp, ld <i>Mytilus</i> sp	36
<i>blue-green algae, cyanobacteria</i>	sinivetikad , tsüanobakterid	39
<i>bottom culture</i>	põhjatehnoloogia	35
<i>bottom feeder, benthos feeder</i>	põhjatoiduline , bentostoiduline	35
<i>brackish water</i>	riimvesi	36
<i>breeding tubercles</i>	helmeskate	17
<i>brine shrimp</i>	soolavähike , arteemia, ld <i>Artemia salina</i>	39
<i>broad tapeworm</i>	laiuss , ld <i>Diphyllobothrium latum</i>	26
<i>brood fish pond</i>	sugukalatiik	40
<i>brood fish, spawners</i>	sugukalad	40
<i>brown blood disease</i>	pruunveresus	34
<i>brown trout</i>	jõeforell	19

C

<i>cage</i>	sump	41
<i>cage (net cage) farming</i>	sumbakalakasvatus	41
<i>cake</i>	srott	40
<i>cannibalism</i>	kannibalism	21
<i>canthaxanthin</i>	kantaksantiin	21
<i>capture-based aquaculture</i>	noorkala püügil põhinev kalakasvatus	31
<i>carbohydrates</i>	süivesikud	42
<i>carbon dioxide</i>	süsihappegaas, süsinikdioksiid	41
<i>carotenoids</i>	karotenoidid, karotinoidid	21
<i>carp, common carp</i>	karpkala, ld <i>Cyprinus carpio</i>	21
<i>carrying capacity</i>	mahutavus	28
<i>catadromous</i>	katadroomne	22
<i>cataract</i>	katarakt	22
<i>catfish</i>	säga	41
<i>catfishes</i>	sägalised, ld <i>Siluriformes</i>	41
<i>caustic lime, quicklime</i>	kustutamata lubi	25
<i>caviar</i>	kaaviar	19
<i>cercaria</i>	tserkaar	44
<i>chemical oxygen demand</i>	keemiline hapnikutarve (KHT)	22
<i>chilling</i>	jahutamine	18
<i>chilodonellosis</i>	hilodonelloos	17
<i>Chinese carps, herbivorous fish</i>	taimtoidualised kalad	42
<i>chloramine T</i>	kloramiin T	23
<i>chloride cells</i>	kloriidrakud	23
<i>ciliates</i>	ripsloomad, infusoorid, tsiliaadid	37
<i>circadian rhythm</i>	ööpäevane rütm, tsirkaadne rütm	50
<i>circular tank</i>	ümarbassein	50
<i>cladocerans</i>	vesikirbulised, kladotseerid, ld <i>Cladocera</i>	48
<i>clams, cockles</i>	väikekarbid	49
<i>classe catfish</i>	klaarsäga, ld <i>Clarias gariepinus</i> × <i>Heterobranchus longifilis</i>	22
<i>Clark's condition factor</i>	Clarki tüsedusindeks	12
<i>closed cage, submerged cage</i>	uputatud sump, uputatav sump	46
<i>clove oil</i>	nelgiöli	30
<i>coarse fish</i>	vähem väärtuslik õngitsemiskala	49
<i>cockles, clams</i>	väikekarbid	49
<i>cod</i>	tursk, ld <i>Gadus morhua</i>	44
<i>coho salmon</i>	kisutš, ld <i>Oncorhynchus kisutsh</i>	22
<i>cohort, age class</i>	vanuseklass	47
<i>cold smoking</i>	külmsuitsutamine	25
<i>cold water disease, peduncle disease</i>	vikerforelli külmaveehaigus	48

<i>coldwater fish</i>	külmaveelised kalad	25
<i>collecting ditch</i>	kogumiskraav	23
<i>columnariosis, saddleback disease</i>	kolumnarioos, sadulahaigus	23
<i>common carp, carp</i>	karpkala, ld <i>Cyprinus carpio</i>	21
<i>complete feed</i>	täissööt	45
<i>condition factor</i>	tüsedusindeks	45
<i>contagion</i>	nakatamine	30
<i>coolwater fish</i>	jahedaveelised kalad	18
<i>copepods</i>	aerjalalised, kopepoodid, ld <i>Copepoda</i>	9
<i>copper sulphate</i>	vasksulfaat	47
<i>crawfish, crayfish</i>	vähid	49
<i>crayfish farm</i>	vähikasvandus	49
<i>crayfish farming, astaciculture</i>	vähikasvatus	49
<i>crayfish plague, aphanomycosis</i>	afanomükoos, vähikatk	9
<i>crayfish, crawfish</i>	vähid	49
<i>crowding screen</i>	tihendusrest	43
<i>crucian carp</i>	koger, ld <i>Carassius carassius</i>	23
<i>crude fat</i>	toorrasv	43
<i>crude protein</i>	toorproteiin	43
<i>cryobank, cryogenic gene bank</i>	krüopank, sügavkülmutatud geenipank, spermapank	24
<i>cryogenic gene bank, cryobank</i>	krüopank, sügavkülmutatud geenipank, spermapank	24
<i>cryopreservation, deep freezing</i>	sügavkülmutamine	41
<i>cryoprotectant</i>	krüoprotektant	24
<i>culling</i>	praakimine	34
<i>cyanobacteria, blue-green algae</i>	sinivetikad, tsüanobakterid	39
<i>cyprinids</i>	karpkalalased, ld <i>Cyprinidae</i>	21

d

<i>D-ended raceway</i>	D-lõpuline kiirvoolukanal	13
<i>dactylogyrosis</i>	daktülogüroos	12
<i>dam, dyke, weir, dike</i>	tamm, pais	42
<i>dam, weir, dyke</i>	pais	32
<i>decapsulation</i>	dekapsuleerimine	12
<i>deep freezing, cryopreservation</i>	sügavkülmutamine	41
<i>degassing</i>	degaseerimine	12
<i>degree-day</i>	kraadpäev	23
<i>delayed release</i>	edasi lükatud asustamine	33
<i>demand feeder</i>	nõudmiseni söötja, pendelsöötja	31
<i>denitrification</i>	denitrifikatsioon	12
<i>density, stocking density</i>	asustustihedus	10
<i>depurification</i>	leotamine	26
<i>diadromous fish</i>	diadroomne kala, siirdekala	13

<i>diadromous fish, migratory fish</i>	siirdekalad	39
<i>diapause</i>	diapaus	13
<i>digestibility</i>	seeduvus, seeditavus	38
<i>digestible energy</i>	seeduv energia	38
<i>dike, dam, dyke, weir</i>	tamm, pais	32, 42
<i>diphyllobothriasis</i>	difüllobotrioos, laiusstõbi	13
<i>diplostomosis, eye fluke</i>	diplostomoos	13
<i>dipnet</i>	kahv	19
<i>discharge water, fish farming waste water</i>	kalakasvatuse heitvesi	17, 19
<i>disease carrier</i>	haigus kandja	16
<i>disease outbreak</i>	haigus puhang	16
<i>disinfectant</i>	desoaine, desinfitseerimisaine	13
<i>disinfection</i>	desinfitseerimine	13
<i>dissolved oxygen content</i>	lahustunud hapniku sisaldus	26
<i>ditch</i>	kraav	24
<i>diurnal rhythm</i>	päevane rütm	35
<i>domestic species</i>	kodustatud liik	23
<i>dragnet, seine net</i>	noot	31
<i>drain pipe</i>	tühjendustoru, väljalasketoru	45
<i>drainage channel</i>	tühjenduskanal	45
<i>draining</i>	tühjendamine	45
<i>dressing fish, eviscerating, gutting</i>	rookimine	37
<i>dress-out percentage</i>	lihasaagis	26
<i>dropsy</i>	punataud	35
<i>drug resistance</i>	ravimiresistentsus	36
<i>drum filter</i>	trummelfilter	44
<i>dry feed</i>	kuiv sööt	24
<i>dry fertilization</i>	kuivviljastamine	24
<i>dry matter</i>	kuivaine	24
<i>dry weight</i>	kuivkaal, kuivmass	24
<i>dual outflow tank, dual drainage tank</i>	kahe väljavooluga bassein	19
<i>dwarf-fish, stunted fish</i>	kääbusvorm	25
<i>dyke, dam, weir, dike</i>	tamm, pais	32, 42
e		
<i>earth pond, earthen pond</i>	pinnasetiik	33
<i>eel swim bladder parasite</i>	angerja ujupõie uss, ld <i>Anguillicoloides crassus</i>	9
<i>eel, European eel</i>	angerjas, euroopa angerjas, ld <i>Anguilla anguilla</i>	10
<i>effluent</i>	heide	16
<i>egg basket</i>	haudekast	16
<i>egg incubation</i>	kalamarja hautamine	20

<i>egg picking</i>	marja noppimine	28
<i>egg, egg cell</i>	marjatera	28
<i>electrical fishing</i>	elekterpüük	13
<i>elver</i>	angerjamaim	10
<i>endocrine glands, endocrine organs</i>	sisesekretsiooninäärmed, sisenõrenäärmed	39
<i>enrofloxacin</i>	enrofloksatsiin	14
<i>enteric redmouth disease (ERM)</i>	jersinioos, punasuuhaigus	18
<i>essential amino acid</i>	asendamatu aminohape	10
<i>essential fatty acid</i>	asendamatu rasvhape	10
<i>Eurasian perch</i>	ahven, euraasia ahven, ld <i>Perca fluviatilis</i>	9
<i>European catfish, wels, wels catfish, sheatfish</i>	euroopa säga, säga, ld <i>Silurus glanis</i>	14
<i>European eel, eel</i>	angerjas, euroopa angerjas, ld <i>Anguilla anguilla</i>	10
<i>eutrophication</i>	eutrofeerumine	14
<i>eviscerated fish, gutted fish</i>	roogitud kala	37
<i>eviscerating, gutting, dressing fish</i>	rookimine	37
<i>exophthalmia, pop-eye</i>	punnsilmsus, eksoftalmia	35
<i>extensive aquaculture</i>	ekstensiivne vesiviljelus	13
<i>extruding</i>	ekstrudeerimine	13
<i>eye fluke, diplostomosis</i>	diplostomoos	13
<i>eyed egg</i>	silmtäpi staadiumis mari, silmtäppmari	39
f		
<i>faeces</i>	väljaheide, sõnnik, fekaalid	49
<i>farm gate price</i>	esmamüügihind	14
<i>fatty acid</i>	rasvhape	36
<i>fecundity</i>	viljakus	48
<i>feed pipe, inlet pipe, inlet tube</i>	sissevoolutoru	39
<i>feed ratio, feeding rate</i>	söötmissnorm, söödanorm	41
<i>feed ration</i>	söödakogus	41
<i>feed supplement</i>	söödalisand	41
<i>feeder channel</i>	toitekanal	43
<i>feeding ad libitum</i>	isu järgi söötmine	18
<i>feeding board</i>	söötmisslaud	41
<i>feeding rate, feed ratio</i>	söötmissnorm, söödanorm	41
<i>feedstuff, nutrient</i>	toitaine	43
<i>female fish</i>	emane kala	14
<i>feminization</i>	feminiseerimine	14
<i>fertilization</i>	viljastamine	48
<i>fertilization, fertilizing</i>	väetamine	49
<i>fertilization rate</i>	viljastusprotsent	48
<i>fertilizing, fertilization</i>	väetamine	49
<i>fillet</i>	filee	14

<i>fin rays</i>	uimekiired	45
<i>fingerling</i>	kalamaim	20
<i>fins</i>	uimed	45
<i>fish biology, ichthyology</i>	ihtüoloogia, kalade bioloogia	18
<i>fish culture, fish farming, fish rearing, pisciculture,</i>	kalakasvatus	19
<i>fish eggs, roe</i>	kalamari	20
<i>fish farm</i>	kalakasvandus	19
<i>fish farming waste water, discharge water</i>	kalakasvatuse heitvesi	19
<i>fish farming, pisciculture, fish rearing, fish culture</i>	kalakasvatus	19
<i>fish feed</i>	kalasööt	20
<i>fish fry</i>	kalavastsed	20
<i>fish grader</i>	kalasorteer, kala sorteerimise seade	20
<i>fish hook, hook and line, rod and line</i>	õng	50
<i>fish kill</i>	kalade hukkumine	19
<i>fish ladder</i>	kalatrepp	20
<i>fish louse</i>	kalatäi, ld <i>Argulus foliaceus</i>	20
<i>fish meal</i>	kalajahu	19
<i>fish mould, saprolegniosis</i>	saprolegnioos	38
<i>fish oil</i>	kalaõli	21
<i>fish pass, fishway</i>	kalapääs, kalakäik	20
<i>fish poison, piscicide</i>	kalamürk	20
<i>fish processing</i>	töötlemine	45
<i>fish pump</i>	kalapump, kalatõstuk	20
<i>fish rearing, fish culture, fish farming, pisciculture</i>	kalakasvatus	19
<i>fish school</i>	kalaparv	20
<i>fish stock</i>	kalavaru	20
<i>fish transfer, fish transportation</i>	kalavedu	20
<i>fish transportation, fish transfer</i>	kalavedu	20
<i>fishery, fisheries</i>	kalandus	20
<i>fishes</i>	kalad	19
<i>fishing gear</i>	kalapüügivahendid, kalapüünised	20
<i>fishing tourism</i>	kalaturism	20
<i>fishway, fish pass</i>	kalapääs, kalakäik	20
<i>fixed bed biofilter</i>	püsikandjaga biofilter	35
<i>flavobacterioses</i>	flavobakterioosid	14
<i>float</i>	ujuk	45
<i>floating cage, open cage</i>	ujuv sump, avatud sump	45
<i>floating feed</i>	ujuvsööt	46
<i>flow rate, velocity</i>	voolukiirus	49

<i>flow-through fish farm, through flow fish farm</i>	läbivoolukasvandus	28
<i>flushing time, water exchange time</i>	veevahetus	47
<i>fog chamber</i>	udukamber	45
<i>food chain</i>	toiduahel, toitumisahel	43
<i>food conversion ratio (FCR)</i>	söödakoeffitsient, söödaväärindus	41
<i>fork length</i>	hargipikkus, Smitti pikkus	16
<i>formaline</i>	formaliin	14
<i>formulated diet</i>	täppissööt	45
<i>fouling</i>	pealiskasvuga ummistumine, täis kasvamine	32
<i>freezing, refrigeration</i>	külmutamine	25
<i>freshwater white spot disease, ichthyophthiriosis</i>	ihüoftirioos, valgetäpahaigus	18
<i>fry, larvae</i>	vastsed	47
<i>Fulton's condition factor</i>	Fultoni tüsedusindeks	15
<i>furunculosis</i>	furunkuloos	15

g

<i>gall bladder</i>	sapipõis	37
<i>gaping</i>	lõhenemine	27
<i>gas bubble disease</i>	gaasimullahaigus	15
<i>gastrolites</i>	vähikivid, gastroliidid	49
<i>gate valve</i>	siiber	38
<i>genetic bottleneck</i>	geneetiline pudelikael	15
<i>genetic drift, random genetic drift</i>	geenitriiv	15
<i>genetically modified organism (GMO)</i>	geneetiliselt modifitseeritud organism, geenmuundatud organism	15
<i>geomembrane</i>	geomembraan	15
<i>giant freshwater prawn</i>	magevee hiidkrevett, ld <i>Macrobrachium rosenbergii</i>	28
<i>giant perch, Asian seabass, barramundi</i>	barramundi, ld <i>Lates calcarifer</i>	11
<i>giant tiger prawn, Asian tiger shrimp</i>	tiigerkrevett, ld <i>Penaeus monodon</i>	43
<i>gill arch</i>	lõpuskaar	27
<i>gill filaments</i>	lõpuslehekused	27
<i>gill lamellae</i>	lõpusliistakud	27
<i>gill rakers</i>	lõpuspiid	27
<i>gillnet</i>	nakkevõrk	30
<i>gills</i>	lõpused	27
<i>gilthead sea bream</i>	kuld-merikoger, ld <i>Sparus aurata</i>	24
<i>glass eel</i>	klaasangerjas	22
<i>glazing</i>	glasuurimine	15
<i>goldfish</i>	kuldkala, ld <i>Carassius auratus gibelio</i>	24
<i>gonad</i>	gonaad, sugunääre	15

<i>gonadosomatic index (GSI)</i>	küpsuskoefitsient , gonadosomaatiline indeks	25
<i>gonadotropine</i>	gonadotropiin	15
<i>gonadotropine releasing hormone (GnRH)</i>	gonadotropiini vallandav hormoon	15
<i>grading</i>	sorteerimine	40
<i>granule, pellet</i>	graanul , pellet	15
<i>grass carp</i>	valgeamuur , ld <i>Ctenopharyngodon idella</i>	46
<i>green eggs</i>	äsja viljastatud mari	50
<i>grilse</i>	varasuguküps isaslõhe	47
<i>gross energy</i>	koguenergia	23
<i>ground water</i>	põhjavesi	35
<i>grow-out pond</i>	kasvutiik	22
<i>growth feed, ongrowing feed</i>	kasvusööt , nuumasööt	22
<i>growth hormone</i>	kasvuhormoon , somatotropiin	21
<i>growth rate</i>	kasvukiirus	22
<i>gutted fish, eviscerated fish</i>	roogitud kala	37
<i>gutting, eviscerating, dressing fish</i>	rookimine	37
<i>gynogenesis</i>	günogenees	15
<i>gyrodactylosis</i>	gürodaktüloos	15
h		
<i>halibut</i>	paltus , hiidlest, ld <i>Hippoglossus hippoglossus</i>	32
<i>hand-feeding, manual feeding</i>	käest söötmine	25
<i>handling</i>	käsitlemine	35
<i>harvesting</i>	väljapüük	49
<i>harvesting basin</i>	väljapüügibassein , püüdebassein	49
<i>hatchery</i>	kalahaudemaja	19
<i>hatchery trough</i>	hauderenn	16
<i>hatching</i>	koorumine	23
<i>hatching enzyme</i>	koorumisensüüm , koriolüsiin	23
<i>herbivorous fish, Chinese carps</i>	taimtoidualised kalad	42
<i>hermaphrodite</i>	hermafrodiit	17
<i>heterosis</i>	heteroos	17
<i>homing</i>	homing , koduinstinkt	17
<i>hook and line, rod and line, fish hook</i>	õng	50
<i>horizontal incubator</i>	horisontaalne haudeaparaat	17
<i>hot smoking</i>	kuumsuitsutamine	25
<i>hybrid</i>	ristand	37
<i>hybrid</i>	hübriid	17
<i>hydrated lime</i>	kustutatud lubi	25
<i>hydrogen peroxide</i>	vesinikperoksiid	48
<i>hydrogen sulphide</i>	väävelvesinik	50
<i>hypophysis, pituitary gland</i>	hüpopfüüs , ajuripats	17

<i>hypophyztion</i>	hüpfüseeerimine	17
<i>hypothalamus</i>	hüpotalamus	17
i, j		
<i>ichthyobodosis</i>	ihtüobodoos	18
<i>ichthyology, fish biology</i>	ihtüoloogia , kalade bioloogia	18
<i>ichthyophthiriosis, freshwater white spot disease</i>	ihtüoftirioos , valgetäpahaigus	18
<i>illegal catch, poaching</i>	röövpüük	37
<i>immersion vaccination</i>	kastutusvaksineerimine	21
<i>inbreeding</i>	inbriiding , sugulusristamine	18
<i>inconnu</i>	nelma , ld <i>Stenodus nelma</i>	30
<i>incubation</i>	hautamine , inkubeerimine	16
<i>incubation time</i>	hautamisaeg	16
<i>incubator</i>	haudeaparaat , inkubaator	16
<i>indigenous species, native species</i>	kodumaine liik	23
<i>indigenous strain, native strain</i>	kohalik tõug	23
<i>induced spawning</i>	indutseeritud kudemine	18
<i>infectious hematopoietic necrosis (IHN)</i>	nakkuslik vereloomeelundite nekroos	30
<i>infectious pancreatic necrosis (IPN)</i>	nakkuslik kõhunäärme haigus , infektsioosne pankrease nekroos	30
<i>infectious salmon anemia (ISA)</i>	lõhelaste nakkuslik aneemia	27
<i>injection vaccination</i>	süstimisvaksineerimine	42
<i>inlet</i>	sisselase , sisselask	39
<i>inlet pipe, inlet tube, feed pipe</i>	sissevoolutoru	39
<i>integrated agriculture-aquaculture</i>	integreeritud kalakasvatus	18
<i>intensive fish farming</i>	intensiivne kalakasvatus	18
<i>intestine, gut</i>	sool	39
<i>intramuscular bones</i>	roodluud	37
<i>introduced species</i>	introdutseeritud liik	18
<i>iodine</i>	jodofoorid	18
<i>irrigation fish farming</i>	niisutus põllunduslik kalakasvatus	31
<i>juvenile fish</i>	noorkala	31
<i>juvenile grow-out before stocking</i>	ettekaskvatamine , järelkaskvatamine	14
k, l		
<i>kelp</i>	lehtadru , ld <i>Laminaria</i> sp	26
<i>kelt</i>	kudened lõhe	24
<i>kidney</i>	neer	30
<i>knee-shaped pipe, L-shaped pipe</i>	põlvtoru	35
<i>koi carp</i>	koi	23
<i>kype</i>	lõuakonks	27
<i>L-shaped pipe, knee-shaped pipe</i>	põlvtoru	35

<i>lampreys</i>	silmud	39
<i>large red flesh salmonid</i>	punane kala	35
<i>larvae, fry</i>	vastsed	47
<i>lateral line</i>	küljejoon	25
<i>leather carp</i>	nahkkarpkala	30
<i>leptocephalus</i>	leptotsefaal	26
<i>lesion</i>	haiguskolle	16
<i>liftnet</i>	tõstevõrk	44
<i>ligulosis</i>	liguloos, linnuronitõbi	26
<i>line mirror carp</i>	ridapeegelkarpkala	36
<i>lipids</i>	rasvad, lipiidid	36
<i>live fish car</i>	eluskalaauto	13
<i>live food</i>	elussööt	13
<i>live gene bank</i>	elus geenipank	13
<i>liver</i>	maks	28
<i>longline technology, rope culture</i>	kõietehnoloogia, köitel kasvatamise tehnoloogia	25
<i>LT fish meal</i>	LT-kalajahu	27
m		
<i>macrophytes</i>	suurtaimestik, makrofüüdid	41
<i>malachite green</i>	malahhiitroheline	28
<i>mantle</i>	mantel	28
<i>manual feeding, hand-feeding</i>	käest söötmine	25
<i>maraena whitefish, Peipsi whitefish</i>	peipsi siig, ld <i>Coregonus lavaretus maraenoides</i>	33
<i>marble crayfish</i>	marmorvähk, ld <i>Procambarus fallax forma virginalis</i>	28
<i>mariculture</i>	marikultuur	28
<i>mark, tag</i>	märgis	30
<i>market fish, table fish</i>	kaubakala, turukala	22
<i>marketable size</i>	turustussuurus, turustamissuurus	44
<i>marking, tagging</i>	märgistamine	30
<i>mating</i>	paaritumine	32
<i>mature fish, ripe</i>	suguküps kala	40
<i>mechanical egg sorter</i>	marjasorteer	28
<i>mechanical filter</i>	mehaaniline filter	29
<i>melanine</i>	melaniin	29
<i>mesh size</i>	võrgusilma suurus	49
<i>metabolizable energy</i>	metaboliseeruv energia, metaboliseeritav energia	29
<i>metacercaria</i>	metatserkaar	29
<i>microalgae</i>	mikrovetikad	29
<i>micropyle</i>	mikropüül	29
<i>migratory fish, diadromous fish</i>	siirdekalad	39
<i>milt</i>	niisk, sperma, testis	30

<i>mirror carp</i>	hajuspeegelkarpkala	16
<i>moist pellet</i>	märg graanul	29
<i>moisture content</i>	niiskusesisaldus, veesisaldus	31
<i>monk</i>	munk	29
<i>mooring system</i>	ankurdussüsteem	10
<i>mortality</i>	suremus	41
<i>moulting</i>	kestumine, koorikuvahetus	22
<i>mouthbrooder</i>	suus hautaja	41
<i>moving bed biofilter</i>	liikuva kandjaga biofilter	26
MS222	MS222	29
<i>mucus, slime</i>	lima	27
<i>multitrophic aquaculture</i>	multitroofne vesiviljelus	29
<i>mussels, shellfish</i>	limused	27
<i>myomers</i>	müomeerid, lihassegmendid	30
n, o		
<i>narrow clawed crayfish</i>	kitsasõraline vähk, ld <i>Astacus leptodactylus</i>	22
<i>native species, indigenous species</i>	kodumaine liik	23
<i>native strain, indigenous strain</i>	kohalik tõug	23
<i>nauplius</i>	vähikvastne, nauplius	49
<i>net energy</i>	kasutatav energia	21
<i>net pen, net cage</i>	võrksump	49
<i>Nile catfish, African catfish, African sharptooth catfish</i>	angersäga, aafrika säga, niiluse säga, ld <i>Clarias gariepinus</i>	10
<i>nitrate</i>	nitraadid	31
<i>nitrification</i>	nitifikatsioon	31
<i>nitrite</i>	nitritid	31
<i>nonnative species, not indigeneous species, alien species,</i>	võõrliik	49
<i>nonpredatory fish</i>	lepiskala	26
<i>northern whitefish, Siberian whitefish</i>	peled, ld <i>Coregonus peled</i>	33
<i>not indigeneous species, nonnative species, alien species</i>	võõrliik	49
<i>nursery pond</i>	noorkalatiik	31
<i>nutrient, feedstuff</i>	toitaine	43
<i>nutrition</i>	toitumine	43
<i>off-flavour</i>	mudamaitse, kõrvalmaitse	29
<i>offshore aquaculture, offshore mariculture</i>	avamere vesiviljelus	11
<i>omega-3 fatty acids</i>	oomega-3-rasvhapped	32
<i>one summer fish</i>	samasuvine, ühesuvine	37
<i>ongrowing</i>	edasikasvatus	13
<i>ongrowing feed, growth feed</i>	kasvusööt, numasööt	22

<i>open cage, floating cage</i>	ujuv sump , avatud sump	45
<i>oral vaccination</i>	suukaudne vaktsineerimine	41
<i>organoleptic evaluation</i>	organoleptiline hindamine	32
<i>ornamental fish</i>	ilukalad	18
<i>otolith</i>	otoliit , kuulmekivike	32
<i>outlet</i>	väljalase , väljalask	49
<i>ovarian liquid</i>	ovariaalvedelik	32
<i>overcrowding</i>	üleasustus	50
<i>overflow channel, spillway</i>	liigveelase , liigveelask	26
<i>overripening</i>	üleküpsemine	50
<i>ovoviviparous fish</i>	elussünnitaja kala , ovovivipaarne kala	14
<i>ovulation</i>	ovulatsioon	32
<i>oxoline acid</i>	oksoliinhape	31
<i>oxygen consumption</i>	hapnikukasutus	16
<i>oxygen deficiency</i>	ummuksissejäämine	46
<i>oxygen deficiency, anoxia</i>	hapnikuvaegus , hapnikupuudus	16
<i>oxygen demand, oxygen requirement</i>	hapnikutarve	16
<i>oxygen meter</i>	hapnikumõõtur , oksümeeter	16
<i>oxygen requirement, oxygen demand</i>	hapnikutarve	16
<i>oxygenation</i>	hapnikuga rikastamine	16
<i>oxytetracycline</i>	oksütetratsükliin	31
<i>oysters</i>	austrid , ld <i>Ostreidae</i>	11
<i>ozonation</i>	osoneerimine	32
<i>ozone</i>	osoon	32

p, q

<i>paddlewheel aerator</i>	laba-aeraator	26
<i>pan-size fish</i>	portsjonkala	34
<i>pangasius</i>	pangaasius , ld <i>Pangasius panga</i>	32
<i>parasite</i>	parasiit	32
<i>parr</i>	tähnrik	45
<i>parr mark</i>	tähniku märk	45
<i>pathogen</i>	patogeen	32
<i>pearl oyster</i>	pärlikarp , ld <i>Pinctada</i> sp	35
<i>peduncle disease, cold water disease</i>	vikerforelli külmaveehaigus	48
<i>Peipsi whitefish, maraena whitefish</i>	peipsi siig , ld <i>Coregonus lavaretus maraenoides</i>	33
<i>pellet, granule</i>	graanul , pellet	15
<i>perivitelline space</i>	perivitelliinõõs	33
<i>pH</i>	pH , vesinikueksponent	33
<i>phytoplankton</i>	fütoplankton	15
<i>pigment</i>	pigment	33
<i>pikeperch, zander</i>	koha , ld <i>Sander lucioperca</i>	23

<i>piscicollis</i>	pistsikoloos , kalakaantöbi	33
<i>pituitary gland, hypophysis</i>	hüpfüüs , ajuripats	17
<i>plankton</i>	plankton	33
<i>plankton feeder</i>	planktontoiduline	33
<i>poaching, illegal catch</i>	röövpüük	37
<i>poikilothermy</i>	kõigusoojasus , poikilotermsus	25
<i>pole culture</i>	vaiatehnoloogia	46
<i>pollutant</i>	saasteaine	37
<i>polluter pays principle</i>	saastaja-maksab-põhimõte	37
<i>pollution</i>	reostus	36
<i>pollution fee</i>	saastemaks , saastetasu	37
<i>pollution load</i>	reostuskoormus	36
<i>polyculture</i>	polükultuur	33
<i>polyvinylchloride (PVC)</i>	polüvinüülkloriid	34
<i>pond farming, stillwater pond farming</i>	tiigikalakasvatus	43
<i>pond, pool</i>	tiik	43
<i>pop-eye, exophthalmia</i>	punnsilmsus , eksoftalmia	35
<i>population</i>	populatsioon , asurkond	34
<i>postodiplostomosis</i>	postodiplostomoos , tinditöbi	34
<i>prebiotics</i>	prebiootikumid	34
<i>piscicide, fish poison</i>	kalamürk	20
<i>precocious male parr</i>	kääbusisane	25
<i>pisciculture, fish culture, fish farming, fish rearing</i>	kalakasvatus	19
<i>pool, pond</i>	tiik	43
<i>prawns, shrimps</i>	krevetid	24
<i>predatory fish</i>	röövkala	37
<i>premix</i>	premiiks	34
<i>pressure shock</i>	rõhušokk	37
<i>probiotics</i>	probiootikumid	34
<i>processing</i>	käitlemine	25
<i>proliferative kidney disease (PKD)</i>	proliferatiivne neeruhaigus , vohanguline neeruhaigus	34
<i>propeller pump</i>	propellerpump	34
<i>proteins</i>	valgud	46
<i>pseudomonosis</i>	pseudomonoos	34
<i>put and take fisheries</i>	tiigiturism	43
<i>pyloric caeca</i>	püloorilised ripikud , lukutiripikud	35
<i>quarantine</i>	karantiin	21
<i>quarantine pond</i>	karantiinitiik	21
<i>quicklime, caustic lime</i>	kustutamata lubi	25

r

<i>raceway</i>	kiirvoolukanal	22
<i>rainbow trout fry syndrome</i>	vikereforelli maimusündroom , vastsete sündroom	48
<i>rainbow trout</i>	vikereforell , ld <i>Oncorhynchus mykiss</i>	48
<i>ranching</i>	karjatamine	21
<i>random genetic drift, genetic drift</i>	geenitriiv	15
<i>recirculation</i>	retsirkulatsioon , taaskasutus	36
<i>recirculation aquaculture system (RAS)</i>	suletud veekasutusega kalakasvatuse süsteem , vee korduvkasutusega kalakasvatuse süsteem	40
<i>rectangular tank</i>	nelinurkne bassein	30
<i>red algae</i>	punavetikad	35
<i>red swamp crayfish</i>	punane soovähk , ld <i>Procambarus clarkii</i>	35
<i>redd</i>	pesakuhik , lõhelaste kudepesa	33
<i>refrigeration, freezing</i>	külmutamine	25
<i>regulator, sluice</i>	regulaator	36
<i>relative fecundity</i>	suhteline viljakus	40
<i>replacement fish</i>	asenduskalad	10
<i>residues</i>	jääkained	19
<i>resorbtion</i>	resorbeerumine	36
<i>respiration</i>	hingamine	17
<i>resting stage</i>	puhkestaadium	34
<i>restocking</i>	taasasustamine	42
<i>restocking, artificial stocking</i>	kalakasvatustlik taastootmine , kalavaru kunstlik taastootmine	20
<i>rheotaxis</i>	reotaksis	36
<i>rigor mortis</i>	surmakangestus	41
<i>ripe, mature fish</i>	suguküps kala	40
<i>rod and line, hook and line, fish hook</i>	õng	50
<i>roe, fish eggs</i>	kalamari	20
<i>rope culture, longline technology</i>	kõietehnoloogia , kõitel kasvatamise tehnoloogia	25
<i>rostrum</i>	nokis	31
<i>rotameter</i>	rotameeter	37
<i>rotenone</i>	rotenoon	37
<i>rotifers</i>	keriloomad , rotatoorid, ld <i>Rotatoria</i>	22
<i>Russian sturgeon</i>	vene tuur , ld <i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	47

s

<i>saddleback disease, columnariosis</i>	kolumnarioos , sadulahaigus	23
<i>salinity</i>	soolsus	40
<i>salmon</i>	lõhe	27
<i>salmon fluke</i>	lõhetäi	27
<i>salmonids</i>	lõhelased , ld <i>Salmonidae</i>	27
<i>sand filter</i>	liivafilter	26

<i>saprolegniosis, fish mould</i>	saprolegnioos	38
<i>satiation</i>	isu täis saamine, küllastumine	18
<i>saturation</i>	küllastus	25
<i>scale</i>	soomus	40
<i>scaled carp</i>	soomuskarpkala	40
<i>scallops</i>	kammkarbid	21
<i>screen</i>	rest, võre	36
<i>sea bass</i>	huntahven, ld <i>Dicentrarchus labrax</i>	17
<i>sea trout</i>	meriforell, ld <i>Salmo trutta</i>	29
<i>seafood</i>	mereannid	29
<i>seaweeds</i>	merevetikad	29
<i>Secchi depth</i>	Secchi läbipaistvus	38
<i>Secchi disc</i>	Secchi ketas	38
<i>sedation</i>	rahustamine	36
<i>sedentary</i>	sedentaarne, põhjal elav	38
<i>sedimentation basin</i>	settebassein	38
<i>sedimentation cone</i>	settekoonus, settekogumislehter	38
<i>seepage</i>	imbumine	18
<i>seine net, dragnet</i>	noot	31
<i>selective breeding</i>	tõuaretus	44
<i>semiclosed cage</i>	poosuletud sump	34
<i>semidiadromous fish</i>	poosiiirdekala	34
<i>sessile</i>	sessiilne, kinnitunult elav	38
<i>sewage lagoon</i>	heitvee puhastuslaguun	17
<i>sex chromosomes</i>	sugukromosoomid	40
<i>sex reversal</i>	soo pööramine	39
<i>sex-reversed fish</i>	pööratud sooga kalad	35
<i>sexing</i>	soo kindlakstegemine	39
<i>sexual dimorphism</i>	sooline dimorfism	39
<i>sexual maturation</i>	suguline küpsemine	40
<i>sheatfish, European catfish, wels, wels catfish,</i>	euroopa säga, säga, ld <i>Silurus glanis</i>	14
<i>shellfish, bivalves</i>	karbid	21
<i>shellfish, mussels</i>	limused	27
<i>shrimps, prawns</i>	krevetid	24
<i>Siberian sturgeon</i>	siberi tuur, ld <i>Acipenser baerii</i>	38
<i>Siberian whitefish, northern whitefish</i>	peled, ld <i>Coregonus peled</i>	33
<i>signal crayfish</i>	signaalvähk, ld <i>Pacifastacus leniusculus</i>	38
<i>silver carp</i>	pakslaup, ld <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	32
<i>silver eel</i>	hõbeangerjas, rändangerjas	17
<i>single-sex stock</i>	ühesooline kari	50

<i>siphon</i>	sifoon	38
<i>skimming</i>	koorimine	23
<i>skin</i>	nahk	30
<i>slaughtering</i>	surmamine	41
<i>slime, mucus</i>	lima	27
<i>sluice, regulator</i>	regulaator	36
<i>smolt</i>	laskuja, smolt	26
<i>smoltification</i>	smoltifikatsioon	39
<i>snails</i>	teod	42
<i>spawn</i>	kudu	24
<i>spawn nest</i>	kudepesa	24
<i>spawner</i>	kudekala	24
<i>spawners, brood fish</i>	sugukalad	40
<i>spawning</i>	kalade kudemine	19
<i>spawning area</i>	koelmu	23
<i>spawning colours</i>	pulmarüü	35
<i>spawning period</i>	kudeperiood, kudemisperiood	24
<i>spawning pond</i>	kudetiik	24
<i>spawning season</i>	kudemisaeg	24
<i>specific growth rate (SGR)</i>	erikasvukiirus	14
<i>specific surface</i>	eripind	14
<i>spent fish</i>	kudenud kala	24
<i>sperm, spermatozoon</i>	sperm, spermatosoid	40
<i>spermatophore</i>	spermatofoor	40
<i>spermatozoon, sperm</i>	sperm, spermatosoid	40
<i>spillway, overflow channel</i>	liigveelase, liigveelask	26
<i>spiny cheeked crayfish</i>	ogapõskne vähk, ld <i>Orconectes limosus</i>	31
<i>splashboard</i>	piserduslaud	33
<i>spleen</i>	põrn	35
<i>spore</i>	spoor	40
<i>spread spawning</i>	portsjonkudemine	34
<i>spring</i>	allikas	9
<i>spring viraemia of carp (SVC)</i>	karpkalade kevadvireemia	21
<i>stand pipe</i>	vertikaalne väljavoolutoru	48
<i>standard length</i>	standardpikkus	40
<i>start feed</i>	startersööt	40
<i>sterilization</i>	steriliseerimine	40
<i>stillwater pond farming, pond farming</i>	tiigikalakasvatus	43
<i>stimulated hatching</i>	koorutamine	23
<i>stocking</i>	asustamine	10
<i>stocking density, density</i>	asustustihedus	10

<i>stomach</i>	magu	28
<i>strain</i>	tõug, liin	45
<i>stratification</i>	kihistumine	22
<i>striped bass</i>	triipahven , ld <i>Morone saxatilis</i>	44
<i>stripping</i>	lüpsmine	28
<i>stunted fish, dwarf-fish</i>	kääbusvorm	25
<i>sturgeons</i>	tuurlased , ld <i>Acipenseridae</i>	44
<i>styrofoam</i>	vahtpolüstüreen	46
<i>submerged cage, closed cage</i>	uputatud sump , uputatav sump	46
<i>supersaturation</i>	üleküllastus	50
<i>supplemental feed</i>	lisaõöt	27
<i>supplemental fish, additional fish</i>	lisakala	27
<i>suprabranchial organ</i>	labürintorgan	26
<i>surface water</i>	pinnavesi	33
<i>survival rate</i>	ellujäämus	13
<i>susceptibility</i>	vastuvõtlikkus	47
<i>suspended solids</i>	heljum	17
<i>swelling</i>	paisumine	32
<i>swim bladder, air bladder</i>	ujupõis	45
<i>swim-up fry</i>	üles ujuvad vastsed	50
t		
<i>table fish, market fish</i>	kaubakala , turukala	22
<i>tag, mark</i>	märgis	30
<i>tagging, marking</i>	märgistamine	30
<i>tank, trough, basin</i>	bassein	11
<i>tapeworms</i>	paelussid	32
<i>temperature shock</i>	temperatuurišokk	42
<i>tench</i>	linask , ld <i>Tinca tinca</i>	27
<i>tender stage</i>	tundlik staadium	44
<i>test fishing</i>	katsepüük	22
<i>testis</i>	testis , seemnesari, niisk, raig	43
<i>testosterone</i>	testosteron	43
<i>tetracycline</i>	tetratsükliin	43
<i>thermal water</i>	termaalvesi	42
<i>thiamine deficiency syndrome (M74)</i>	tiamiinipuuduse sündroom , M74 sündroom	43
<i>trough, tank, basin</i>	bassein	11
<i>through flow fish farm, flow-through fish farm</i>	läbivoolukasvandus	28
<i>throwing net</i>	viskevõrk , heitevõrk	49
<i>tilapia</i>	tilaapia , ld <i>Tilapia</i> sp	43
<i>total length</i>	täispikkus	45
<i>traceability</i>	jälgitavus	19

<i>transfer tank</i>	kalaveo konteiner	21
<i>transgenic fish</i>	transgeenne kala	44
<i>transplantation</i>	ümberrasustamine	50
<i>trap</i>	mörd	29
<i>trash fish</i>	prügikalad	34
<i>trichodinosis</i>	trihhodinoos	44
<i>trickling filter</i>	nõrgfilter	31
<i>trickling incubation</i>	nõrghautamine	31
<i>trimethoprim</i>	trimetoprim	44
<i>triploid</i>	triploid	44
<i>trough, tank, basin</i>	bassein	11
<i>trout</i>	forell	14
<i>trunk</i>	rümp	37
<i>turbidity</i>	hägusus	17
<i>turbot</i>	kammeljas, ld <i>Scophthalmus maximus</i>	21

U, V, W

<i>ulcer</i>	haavand	16
<i>ultraviolet light, UV radiation</i>	ultraviolettkiirgus, UV-kiirgus	46
<i>urea</i>	uurea	46
<i>urogenital opening</i>	urogenitaalava, kuse-suguava	46
<i>UV radiation, ultraviolet light</i>	ultraviolettkiirgus, UV-kiirgus	46
<i>UV treatment system</i>	ultraviolettkiirgur	46
<i>vaccination</i>	vaktsineerimine, immuniseerimine	46
<i>value-added product</i>	väärindatud toode	50
<i>velocity, flow rate</i>	voolukiirus	49
<i>vertebral column, backbone</i>	selgroog	38
<i>vertical incubator</i>	vertikaalne haudeaparaat	48
<i>vibriosis</i>	vibriosis	48
<i>viral haemorrhagic septicaemia (VHS)</i>	viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS)	48
<i>Virkon S</i>	Virkon S	49
<i>viscera</i>	sisused	39
<i>vitellogenesis</i>	vitellogenees	49
<i>Von Bayer trough</i>	marja loendusvann	28
<i>warm water fish</i>	soojaveelised kalad	39
<i>wastewater, discharged waste water</i>	heitvesi	17
<i>water body</i>	veekogu	47
<i>water demand</i>	veevajadus	47
<i>water exchange time, flushing time</i>	veevahetus	47
<i>water fee</i>	veekasutusmaks	47
<i>water hardness</i>	vee karedus	47
<i>water pollution</i>	vee saastamine	47

<i>water reservoir</i>	veehoidla , paisjärv	47
<i>water reuse</i>	vee korduvkasutus	47
<i>water storage reservoir</i>	peatiik	33
<i>weight gain</i>	juurdekasv , massi-iive	18
<i>weir</i>	tõke	44
<i>weir, dam, dyke, dike</i>	tamm , pais	32, 42
<i>Weiss jar</i>	Weissi haudepudel , Weissi pudel	47
<i>wels, wels catfish, European catfish, sheatfish</i>	euroopa säga , säga, ld <i>Silurus glanis</i>	14
<i>wet feed</i>	märgsööt	30
<i>whirling disease, myxobolosis</i>	müksoboloos , pöörlemishaigus	30
<i>white fish</i>	valge kala	46
<i>whitefish, coregonid</i>	siig , ld <i>Coregonus</i> sp	38
<i>whiteleg shrimp</i>	valgejalg-krevett , vannamei viburhännak, ld <i>Litopenaeus vannamei</i>	46
<i>wild carp</i>	sasaan , ulukkarpkala, ld <i>Cyprinus carpio</i>	38
<i>wintering</i>	talvitumine	42
<i>wintering pond</i>	talvitustiik	42
<i>withdrawal time</i>	lagunemisaeg	26
y, z		
<i>yearling</i>	üheaastane kala	50
<i>yellow eel</i>	kollane angerjas	23
<i>yield</i>	toodang , saak	43
<i>yield per unit</i>	saak pinnaühikult	37
<i>yolk</i>	rebu	36
<i>yolk sac</i>	rebukott	36
<i>yolk-sac fry, yolk-sac larva</i>	rebukotiga vastne	36
<i>zander, pikeperch</i>	koha , ld <i>Sander lucioperca</i>	23
<i>zebra mussel</i>	rändkarp , ld <i>Dreissena polymorpha</i>	37
<i>zooplankton</i>	zooplankton , loomhõljum	42
<i>zoospore</i>	zoospor , rändeos	42
<i>Zoug jar, Zouger jar</i>	Zugi haudepudel , Zugi pudel	42

Sõnastiku koostamisel kasutatud kirjandus

- Barnabe, G. 1994. *Aquaculture. Biology and ecology of cultured species*. Ellis Horwood. 407 pp.
- Bone, Q., R. Moore 2008. *Biology of fishes*. Taylor and Francis. 478 pp.
- Bregnballe, J. 2012. *Vee korduvkasutusega vesiviljeluse juhend*. Pärnu: Kalanduse teabekeskus. 60 lk. (Tõlge väljaandest Bregnballe, J. 2010. *A Guide of Recirculation Aquaculture*. Copenhagen: Eurofish. 64 pp.)
- Crespi, V., A. Coche 2008. *Glossary of aquaculture*. Rome, 401 pp.
- Crespi, V., M. New 2009. *Cultured aquatic species fact sheets*. Rome: FAO. CD-Rom
- Davidson, A., C. Knox 1989. *Seafood. A Connoisseur's Guide and Cookbook*. London: Mitchell-Beadley. 208 pp.
- Derric, S., M. Dillon 2004. *A Guide to Traceability within the Fish Industry*. Eurofish. 78 pp.
- Horvath, L., G. Tomas, Ch. Seagrave 1992. *Carp and pond fish culture*. Fishing News Books. 155 pp.
- Hotsy, G., A. Woynarowich, T. Moth-Polsen 2014. *Forelli väikesemahuline kunstlik paljundamine*. Pärnu: Kalanduse teabekeskus. (Tõlge väljaandest *Guide to the Small Scale Artificial Propagation of Trout*. 2012. Budapest: FAO. 24 lk.)
- Hotsy, G., A. Woynarowich, T. Moth-Polsen, R. Avento 2014. *Väikesemahulise forellitöötlemise meetodid*. Pärnu: Kalanduse teabekeskus. 2014. (Tõlge väljaandest *Guide to Small Scale Trout Processing Methods*. 2012. Budapest: FAO. 24 lk.)
- Kasesalu, J. 1998. *Kalade haigused*. Tartu. 94 lk.
- Koržets, V., K. Koržets 2016. *Koržetsi suur kalaraamat*. Tallinn: Sõnavald. 256 lk.
- Maastik, A., S. Mustonen 1988. *Vesiensuojelun sanakirja: suomi, englantia, saksa, ruotsi, vena ja viro*. Water pollution control dictionary: Finnish, English, German, Swedish, Russian, Estonian. Helsinki: Valtion painatuskeskus, Vesi- ja ympäristöhallitus. 350 lk.
- Masing, V. (koostaja) 1992. *Ökoloogia leksikon*. Tallinn: Valgus. 319 lk.
- Mereleksikon*. 1996. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus. 590 lk.
- Mikelsaar, N. 1984. *Eesti NSV kalad*. Tallinn: Valgus. 432 lk.
- Paaver, T., J. Kasesalu, R. Gross, M. Puhk, T. Tohver, A. Liiv, M. Aid 2006. *Kalakasvatus ja kalade tervishoid*. Tartu: Halo Kirjastus. 191 lk.
- Päkk, P. 2013. *Kalade tervishoiu käsiraamat*. Pärnu: Kalanduse teabekeskus. 88 lk.
- Päkk, P. (koostaja) 2014. *Kalakasvatus. Perspektiivsed liigid*. Pärnu: Kalanduse teabekeskus. 146 lk.
- Päkk, P. (koostaja) 2016. *Kasvatatavate kalade haigused*. Õpik kõrgkoolidele. <http://vl.emu.ee/et/struktuur/vesiviljeluse-osakond/trukised>.
- Pillay, T. V. R. 1990. *Aquaculture. Principles and practices*. Fishing News Books. 575 pp.
- Pillay, T. V. R. 2004. *Aquaculture and environment*. Fishing News Books. 196 pp.
- Rahkonen, R., P. Vennerström, P. Rintamäki, R. Kannel 2012. *Terve kala. Tautien ennaltaehkäisy tunnistus ja hoito*. Helsinki: Riista ja kalatalouden tutkimuslaitos. 139 lk.
- Rodger, H. D. 2010. *Fish disease manual*. <https://www.scribd.com/doc/297443512/Fish-Disease-Manual-2010-pdf>. 71 pp.
- Shepherd, J., N. Bromage 1992. *Intensive Fish Farming*. Fishing News Books. 404 pp.
- Simple methods for aquaculture*. 2003. Manuals for the FAO training series. Rome: FAO. CD-Rom.
- Termeki. Ihtüloogia. <http://term.eki.ee/termbase/view/7351963>.
- Termeki. Limnoloogia. <http://term.eki.ee/termbase/view/5215605>.
- Termeki. Loomakasvatustermid. <http://term.eki.ee/termbase/view/8243774>.
- Timberg, L. 2015. *Kala käitlemise käsiraamat kaluritele ja väikekäitlejatele*. Järeda: Maamajanduse Infokeskus. 110 lk.
- Willoughby, S. 2003. *Manual of Salmonid Farming*. Fishing News Books. 329 pp.

TIIT PAAVER on kalabioloog, Eesti Maaülikooli emeriitprofessor. Lõpetas geneetikuna Tartu Ülikooli 1975. Ta on uurinud kalade ja vähkide bioloogiat ning Eesti kalafauna ja kalanduse ajalugu. Õpetanud kalakasvatust Eesti kõrgkoolides ja juhtinud kalakasvatusalaseid uuringuid Eesti Teaduste Akadeemia ja Eesti Maaülikooli instituutides. Ta on üks Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu asutajaid, Valgetähe teenetemärgi kavaler kalakasvatuse arendamise eest Eestis (2010).

SÕNASTIKKU on koondatud ligi 700 eesti- ja ingliskeelset vesiviljelusalast terminit koos sisuliste seletustega. Sõnastik on abivahendiks vesiviljelust alustavatele ettevõtjatele, riigiametnikele, Euroopa Liidu direktiivide tõlkijatele ja ajakirjanikele. Õppematerjalina on ta tarvilik nii vesiviljelust õppivatele üliõpilastele kui ka neid juhendavatele õppejõududele.

